

Decizii
ale Comisiei Naționale
a Pieței Financiare

2

Patru bănci împart
piata financiară
din Republica Moldova

3

Monitor al pieței financiare

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.42 (714)
Miercuri, 18 octombrie 2017

Pret: 7 lei

Rectificare bugetară:
mai multe venituri din impozite,
mai puține finanțări
externe

4

Asigurările auto urmează să fie liberalizate gradual în R. Moldova

Reprezentanți ai industriei asigurărilor din 10 țări s-au întinut săptămâna trecută la Chișinău la un Forum de asigurări, în cadrul căruia și-au împărtășit experiența cu privire la provocările și oportunitățile procesului de liberalizare a asigurărilor auto.

Liberalizarea asigurărilor a fost efectuată în mai multe țări. În unele din acestea au fost înregistrate situații mai bune, în altele – mai puțin pozitive. „Noi dorim să învățăm lecțiile altora, să admitem minimum de erori și să evităm eventualele capcane. În condițiile în care piața moldovenească de asigurări este una subdezvoltată, este imatur de a merge cu pași rapizi spre liberalizare”, consideră Valeriu Chițan, președintele Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF).

Președintele CNPF a afirmat că piata locală de asigurări se află în fază de lansare a procesului de liberalizare a tarifelor la asigurările de răspundere civilă auto (RCA). În conformitate cu legislația actuală, liberalizarea tarifelor pentru asigurările obligatorii auto urmează să aibă loc începând cu 1 februarie 2018.

Însă, având în vedere că există anumite riscuri, segmentul dat de piață fiind unul fragil, atât companiile locale de asigurări, cât și experții în materie susțin că piața locală de asigurări nu este pregătită pentru liberalizare. „Vom merge pe un sistem mult mai controlabil și mai predictibil, astfel că această

liberalizare se va produce nu din voința operatorilor, dar în conformitate cu un mecanism stabilit de CNPF. Astfel, Comisia va stabili marja de solvabilitate, structura și metodologia costurilor pentru a nu permite ca devierile să fie semnificative pentru companii. Specialiștii Comisiei lucrează asupra acestui mecanism, pe care sperăm să-l facem public până la finele acestui an”, a subliniat Valeriu Chițan.

La rândul său, Vladimir Ștribu, director general al companiei Moldcargo, susține că este necesar de a face o diferență, în discutarea

subiectului ce ține de liberalizarea RCA, între situația din R. Moldova, în care acoperirea externă este oferită prin intermediu unei polițe de tip Carte Verde și alte state europene, care au această acoperire inclusă în polița obligatorie de răspundere civilă auto.

Svetlana Lupașcu, director al Direcției generale supraveghere asigurări în cadrul CNPF, a subliniat că experiența țărilor, în care a avut loc liberalizarea asigurărilor, este o lecție pentru autoritatea de supraveghere din R. Moldova pentru a evita anumite riscuri urmăre a liberalizării tarifelor la RCA. „Încă

din anul 2012 vorbim de această liberalizare și nici acum nu suntem gata definitiv pentru a implementa acest mecanism. Din anul trecut am încercat să liberalizăm un pic aceste tarife, lăsând la discreția asigurătorilor prin aplicarea a doi coeficienți să micșoreze tarifele la asigurarea obligatorie auto din contul profitului și cheltuielilor lor. Deocamdată, un impact negativ asupra pieței nu a fost remarcat, dimpotrivă avem creșteri relative, dar, în perspectivă trebuie să fim foarte prudenti la tot ceea ce ține de mecanismul de

Continuare în pag. 2.

Curs valutar

18.10.2017

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.6335
EUR	1	20.7918
UAH	1	0.6683
RON	1	4.5206
RUB	1	0.3062

CAPITAL Market

**ÎN ATENȚIA
SOCIETĂȚILOR
PE ACȚIUNI!**

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:
ziarulcm@gmail.com
tel.: 022 22-12-87;
fax: 022 22-05-03

**Spre atenția
cititorilor!**

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee răionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156

Comrat: №169

Cahul: №170

Orhei: №150

Hîncești: №161

Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

Rechizitele bancare ale **Fondului de compensare a investitorilor**, deschis în conformitate cu prevederile Regulamentului privind Fondul de compensare a investitorilor, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 32/2 din 16.06.2014:

**Comisia Națională
a Pieței Financiare**

Cod fiscal: 1007601001293,
BC „Victoriabank” SA
Filiala nr. 11 Chișinău
Codul băncii:
VICBMD2X883;
Cont bancar: 225181145.

**În atenția companiilor – entități
de interes public!**

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, întreprinderea de stat ziarul Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.:

022 221287, 022 229445

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul
Capital Market în toate oficiile
„Poșta Moldovei” din țară sau
la distributorii noștri:

Moldpresa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

Agenția „Ediții Periodice” (022) 233740

Asigurările auto urmează să fie liberalizate gradual în R. Moldova

Continuare din pag. 1.

liberalizare a tarifelor", a afirmat Svetlana Lupașcu.

În context, Viorel Vasile, președintele Patronatului Român al Brokerilor de Asigurare-Reasigurare (PRBAR), a recomandat autorității de supraveghere din R. Moldova să nu se grăbească să liberalizeze piața asigurărilor RCA. El a ținut să menționeze „că implementarea Solvency II în România s-a soldat cu falimentul a doi asigurători români”.

Aceeași sursă a ținut să menționeze că 83% din primele de asigurare încasate pe piață românească sunt intermediate de brokeri. Totodată, aproximativ 63% reprezintă contribuția companiilor de brokeraj în totalul primelor brute subscrise în România.

Potrivit lui Viorel Vasile, orice liberalizare trebuie facută cu un tarif de referință, iar modelul românesc de a avea un tarif de referință la primele RCA este recomandabil în acest sens.

Pe de altă parte, președintele PRBAR a subliniat că „orice liberalizare presupune o reducere a tarifelor și nicidecum o majorare a acestora, ceea ce înseamnă, de fapt, o calitate mai joasă a serviciilor prestate”.

Mai mulți participanți la conferință au menționat că liberalizarea trebuie efectuată gradual pentru că doar în acest mod oferă o certitudine și transparență asiguratului.

Conform unui raport prezentat de Svetlana Lupașcu, gradul de acoperire a cetățenilor prin protecția de asigurare este unul foarte scăzut în R. Moldova. Astfel, în 2016, de protecția de asigurare de accidente a beneficiat o persoană din 32; de asigurarea de sănătate a beneficiat o persoană din 9; de asigurările RCA internă – o persoană din 6; de asigurarea Carte Verde – o persoană din 11; de asigurările de bunuri (contra calamitaților naturale) – o persoană

din 113; de asigurările de viață – o persoană din 110.

Svetlana Lupașcu a menționat că CNPF și-a propus obiective suficiente de ambicioase până în anul 2020, în ceea ce privește asigurările de răspundere civilă auto. Așadar, până în anul 2018 urmează să fie elaborată metodologia de calcul a primelor de asigurare pentru a trece la etapa de liberalizare; să fie actualizate primele de asigurare; să fie micșorat numărul de litigii; să fie pusă în aplicare Legea privind Fondul național de garanție.

Pentru anul 2019, CNPF și-a pus drept scop: trecerea la decontări directe; reglementarea mecanismului de despăgubire; reglementarea activității întreprinderilor de reparație/unităților de specialitate etc.

Pentru anul 2020, Comisia și-a planificat să detecteze automatizat persoanele neasigurate; să liberalizeze total tarifele de asigurare și să excludă emiterea polițelor de asigurare pe suport de hârtie.

Şefa Direcției asigurări a menționat că, pe piață de asigurări activează 16 companii, dintre care 10 dețin dreptul de a vinde polițe Carte Verde. Asigurările auto dețin în continuare cea mai mare pondere în portofoliile companiilor moldoveniști de asigurare, având o cotă de circa 70%. În anul 2016, numărul polițelor de asigurare a crescut comparativ cu anul 2015. „Este o situație stranie, în condițiile în care numărul de autovehicule înregistrate în 2016 s-a majorat cu circa 30 de mii, dintre care circa 4200 de unități de transport au fost vândute noi pentru R. Moldova. Este ciudat și indicatorul ce se referă la numărul de autovehicule supuse inspecțiilor tehnice, care atestă un număr de până la 500 mii de autovehicule.

Acest fapt denotă că R. Moldova dispune de un parc de automobile învecit și o mare parte din autove-

hiculele incluse în Registrul de stat sunt utilizate pe drumurile publice". În total, în 2016, la evidență în R. Moldova erau 902 mii de autovehicule. În aceeași perioadă au fost

înregistrate peste 23 mii de accidente, a precizat Svetlana Lupașcu.

Aceeași sursă a spus că „având în vedere numărul cererilor de despăgubire adresate companiilor de

asigurări, se observă că gradul de acoperire constituie 52,5%, ceea ce înseamnă că practic doar jumătate din persoanele păgubite apelează la companiile de asigurări. Si mai trist este că din cele peste 4 mii de cauzuri de leziuni corporale și decese produse în urma accidentelor rutiere înregistrate în anul 2016, au fost depuse doar 75 de cereri de despăgubire la companiile de asigurări”.

Cu referire la asigurările de Carte Verde, Lupașcu a menționat că vânzările acestui tip de asigurare înregistrează o dinamică pozitivă pe parcursul ultimilor trei ani. Traversările frontierei cu sens de ieșire de pe teritoriul R. Moldova au constituit aproximativ 1,3 mln. În 2016, asigurările de Carte Verde au însumat 310 mil. lei prime brute subscrise, în creștere cu aproape 14% față de anul 2015.

Lilia ALCAZĂ

Decizii ale Comisiei Naționale a Pieței Financiare

La 16 octombrie 2017 a avut loc ședința Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare.

În condițiile cerințelor stabilite de Legea nr. 407-XVI din 21.12.2006 cu privire la asigurări, cu referire la cantumul capitalului social al asigurătorilor care practică asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto externă, Consiliul de administrație a hotărât să ia act de inițierea procedurii de majorare a capitalului social al companiei de asigurări „Alliance Insurance Group” SA, prescriind persoanelor cu funcții de răspundere ale companiei, în termen de până la 3 luni să prezinte Comisiei Naționale a Pieței Financiare actele necesare în vederea conformării capitalului social cerințelor legale, avertizând compania nominalizată cu aplicarea sancțiunilor prevăzute de legislație în cazul nerespectării prescripției.

În aceeași ordine de idei, deoarece unii brokeri de asigurare și/sau reasigurare, titulari de licență cu dreptul de a desfășura activitatea de intermediere în asigurări și/sau reasigurări nu s-au conformat prevederilor Legii cu privire la asigurări, privind cantumul și termenul de majorare a capitalului social ai brokerilor de asigurare și/sau reasigurare, Consiliul de administrație prin hotărârea sa a suspendat licențele unor brokeri de asigurare și/sau reasigurare până la conformarea capitalului social la cerințele legale, prescriind persoanelor cu funcții de răspundere ale altor brokeri în termen de 30 de zile lucrătoare să prezinte CNPF actele necesare în vederea conformării capitalului social cerințelor legale și avertizându-i cu retragerea licențelor în cauză în cazul nerespectării prescripțiilor date.

Urmare a examinării cererii prezentate, Consiliul de administrație a acceptat reperfectarea licenței companiei de asigurări „Klassika Asigurări” SA, eliberată pe termen nelimitat pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor (asigurări generale), prin substituirea anexei la licență cu includerea și excluderea adreselor de desfășurare a activității licențiate.

În cadrul ședinței s-a aprobat înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliari:

– Reducerea capitalului social al Societății pe acțiuni „Rechin” cu 430 160 lei prin anularea a 43 016 acțiuni de tezaur, urmare a reorganizării prin separare. Capitalul social al societății după reducere va constitui 420 810 lei, fiind divizat în 42 081 acțiuni ordinare nominative cu VN de 10 lei.

– Excluderea și anularea valorilor mobiliare emise anterior de societățile pe acțiuni „Electrocon” (1 010 000 acțiuni ordinare nominative), „BS-Leasing-Grup” (94 324 acțiuni ordinare nominative), „Interior” (83 653 acțiuni ordinare nominative) și Restaurantul „Vis-a-vis-Retro” (112 394 acțiuni ordinare nominative) – toate ca rezultat al reorganizării în societăți cu răspundere limitată.

În temeiul cererii depuse, Consiliul de administrație a autorizat reorganizarea SA „Sănduța” prin transformare în societate cu răspundere limitată.

Urmare a neexecuției în mod repetat de către administratori a prescripțiilor stabilite prin Hotărârile CNPF, Consiliului de administrație a aprobat retragerea licenței AEI „Sipoteanca” pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut de categoria „A”, cu depunerea licenței retrase la Comisia Națională a Pieței Financiare în decurs de 10 zile lucrătoare din data intrării în vigoare a hotărârii.

Având în vedere executarea de către administratorii AEI „Drăgușul” a dispozițiilor Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și cererea depusă, Consiliul de administrație a decis să anuleze suspuspendarea operațiunilor bancare la conturile curente și de depozit ale AEI „Drăgușul”, aplicată prin Ordonanța CNPF din 25.09.2017 și să informeze Serviciul Fiscal de Stat și băncile comerciale despre decizia aprobată.

Totodată, s-a reperfecțat licența AEI „Ciuciulen Credit” eliberată pe termen nelimitat pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, prin substituirea anexei la licență cu extinderea teritorială a acțiunii licenței asupra unităților administrativ-teritoriale din imediata vecinătate – r-nele Nisporeni și Strășeni.

Rubrică pregătită de Boris Erușevski

UNIUNEA EUROPEANĂ A LANSAT UN NOU PROIECT TWINNING DE CONSOLIDARE A CAPACITĂȚILOR INSTITUȚIONALE ALE PARLAMENTULUI

Proiectul Twinning “Consolidarea capacitateilor Parlamentului Republicii Moldova în procesul de armonizare a legislației naționale cu legislația UE” este implementat de către Camera Deputaților Parlamentului Republicii Cehe, Consiliul Național al Republicii Slovace și Adunarea Națională a Ungariei, în cooperare cu Parlamentul Republicii Moldova.

Bugetul proiectului este de 1,5 milioane de euro, iar perioada de implementare este 2017–2019. Obiectivul proiectului constă în facilitarea implementării Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și R. Moldova, iar misiunea sa este de a optimiza rolul și responsabilitățile Parlamentului, a organelor sale de lucru și a structurilor administrative relevante pentru a asigura un cadru instituțional solid în vederea realizării eficiente a atribuțiilor legislative, în special în procesul de armonizare a legislației ca o preconditionă pentru implementarea Acordului de Asociere.

InfoMarket

Patru bănci împart piața financiară din Republica Moldova

Patru bănci de importanță sistemică pentru sistemul financiar național, Agroindbank, urmată de Mobiasbancă, Moldindconbank și Victoriabank, sunt considerate cele mai performante din totalul celor 11 bănci existente în Republica Moldova, potrivit unui clasament elaborat de către Expert-Grup.

Rezultatele acestor bănci se mențin constante și în limitele agreeate pentru majoritatea indicatorilor calculați. În mod particular, aceste bănci excedează la compartimentul profitabilitate și indicatori de piată, ceea ce denotă o acoperire semnificativă a cererii de servicii bancare existente. De asemenea, indicatorii privind capitalul și cei de lichiditate se situează în apropiere de media înregistrată în sector, dar puțin peste limitele recomandate de literatura bancară, fapt ce poate genera, la un anumit moment, costuri de oportunitate.

Totodată, o influență negativă asupra rezultatelor finale la MAIB, MICB și VB este generată de indicatorii ce caracterizează calitatea activelor, or volumul de credite neperformante este peste media înregistrată în sector, iar acest fapt poate rapid influența calitatea și rezultatele celorlalți indicatori. Totuși, trebuie de menționat că aceste bănci activează în condiții ceva mai dificele decât celelalte, fiindu-le aplicate regimuri speciale de supraveghere care presupun o reevaluare și clasificare mai strictă a activelor.

“Performanțele băncilor străine, BCR Chișinău și BC Eximbank, sunt afectate de profitabilitatea redusă și completate de o pondere mare a creditelor neperformante. Astfel, deși aceste bănci mențin un nivel ridicat de capital, acesta denotă o politică investițională conservatoare și mult mai prudentă, dar care generează pentru moment costuri de oportunitate înalte și o eficiență scăzută a activității generale a băncii. De asemenea, în condițiile unei cote de piată relativ reduse și orientate pe un anumit segment de clienți, aceste bănci reușesc generarea unor rezultate financiare sub cele înregistrate de media sau mediana din sector. Băncile mari sunt caracterizate de o profitabilitate înaltă în baza unui grad de îndatorare mult mai ridicat, în timp ce băncile mici continuă să dețină un volum consistent de capital propriu. Acest fapt determină în final profitabilitatea atât în termeni absoluci, cât și în termeni relativi față de alte bănci. Totodată, pentru o activitate cu adevărat eficientă și sustenabilă, orice bancă are nevoie să de un portofoliu de active calitative, or profitul obținut se poate eroda rapid pe seama pierderilor generate de creditele compromise”, constată cercetătorul economic Dumitru Pîntea în clasamentul bancar.

INVESTITORII STRĂINI AU UN IMPACT POZITIV ASUPRA BĂNCILOR

Deși atragerea investitorilor străini nu poate în mod automat asigura rezolvarea tuturor problemelor din sectorul bancar, evidența demonstrează un impact pozitiv asupra mediului local atunci când o bancă străină intră pe piată. Rezultatele unui studiu recent al Băncii Europe-

ne pentru Reconstrucție și Dezvoltare, realizat de Bruno și Hauswald, demonstrează că prezența băncilor străine reduce în mod consistent constrângerile de finanțare existente și, ulterior, îmbunătățește performanța companiilor. Tot aceeași analiză arată că, datorită politicilor corporative interne, dar și a experienței sale, băncile străine atenuază barierile informaționale în procesul de creditare, acestea completând infrastructura insuficientă legală și informațională locală. Prin urmare, obiectivul stabilit de către BNM, în vederea atragerii investitorilor străini pe piața bancară, trebuie urmărit îndeaproape în continuare, pentru a edifica o piață bancară modernă. În vederea atingerii căt mai rapide a acestui obiectiv, dar și asigurării stabilității sistemului financiar, este important de implementat, următoarele recomandări:

– Aprobarea legii privind activitatea băncilor în lectura a doua, cu transpunerea întocmai a celor mai noi standarde internaționale. Întrucât documentul respectiv urmează să pună bazele trecerii la noile standarde Basel III, este crucial ca esența sa să nu fie denaturată prin amenda proiectului înainte de lectura finală. Trecerea la aceste standarde, nu doar ar asigura o capacitate mai înaltă a băncilor de a face față crizelor, dar ar uniformiza cadrul local cu cel din statele dezvoltate, ceea ce ar spori atractivitatea țării pentru băncile din regiune.

– Este important de abordat celelalte curențe, descrise în a doua parte a Monitorului Financiar, ce se referă la acționariat, cadrul privind gestionarea crizelor, nereformarea CNSF, întârzierea adoptării noii legi privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

– Deși subiectul acțiunilor anulate ar părea să intereseze un număr redus de persoane (foști deținători și potențiali investitori), este important să fie făcute clarificările de rigoare atât cu privire la cadrul legal primar care stabilește perioada de vânzare a acțiunilor, cât și vizavi de modul de formare a prețului acestora.

Acești pași ar putea favoriza apariția investitorilor calitativi (fit&proper), care ar servi drept un catalizator pentru schimbarea la față a sistemului financiar din Moldova. Ulterior, atragerea acționarilor calitativi poate contribui la creșterea calității managementului bancar.

TREI BĂNCI SE AFLĂ ÎNCĂ SUB SUPRAVEGHAREA SPECIALĂ

Potrivit informațiilor BNM, Agroindbank, Moldindconbank și Victoriabank se află sub supravegherea specială a Băncii Naționale

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

Cod fiscal 1007601001293; BC “Victoriabank” SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar IBAN MD24VI000002251311138MDL

Centrul Internațional de Expoziții «Moldexpo» S.A.

Anunț cu privire la desfășurarea concursului pentru selecția companiei-antreprenor în scopul arendeii și efectuării lucrărilor cu aparatajul video, audio și de iluminare.

Centrul Internațional de Expoziții Moldexpo S.A. anunță concursul pentru selectarea companiei-antreprenor în scopul arendeii și efectuării lucrărilor de montare, deservire și demontare a aparatajului video, audio și de iluminare, în perioada 02-05.11.2017, în pavilionul central, amplasat pe adresa: orașul Chișinău, str. Ghiocelilor nr. 1.

Data limită de prezentare a ofertelor: 26.10.2017, ora 10:00, Casa speciaștilor, biroul nr. 5.

Deschiderea ofertelor va avea loc pe data de 26.10.2017, ora 10:00, în pavilionul central, sala de conferințe.

Telefonul de contact: 068590750.

Informația completă se află pe saitul www.moldexpo.md

Ministerul Finanțelor a prezentat pentru dezbateri publice Programul de dezvoltare a controlului financiar intern de stat pentru 2018–2020

Proiectul documentului a fost elaborat în scopul implementării Legii privind controlul financiar intern de stat și va include actualul program, care ajunge la final în 2017.

Controlul financiar intern de stat are la bază trei priorități: responsabilitatea managerilor pentru administrarea finanțelor și asigurarea controlului, existența auditului intern, dar și armonizarea centralizată la nivel național. Acest lucru va permite creșterea eficienței administrației publice, reducerea birocrației, reducerea riscurilor de corupție, îmbunătățirea calității serviciilor oferite cetățenilor și oamenilor de afaceri.

În nota informativă anexată la document se menționează că precedentul program a fost ambicios, dar nu și-a atins scopul principal – consolidarea responsabilității conducătorilor pentru guvernarea optimă a riscurilor. Analiza a arătat că există posibilitate de îmbunătățire a culturii managementului la toate nivelele administrației publice.

Potrivit proiectului, activitatea în cadrul noului program este împărțită în 5 direcții-cheie: coordonarea implementării reformei controlului financiar de stat și asigurarea coordonării cu politice și programele guvernamentale, dezvoltarea sistemelor existente de management financiar și control, consolidarea funcțiilor și conceptelor de audit intern, consolidarea rolului managerilor în domeniul finanțelor publice, protecția intereselor finanțare ale statului, schimbarea rolului și funcțiilor inspecției financiare.

Programul va fi implementat în două etape. La prima etapă vor fi create condițiile, platformele și practicile de asigurare a controlului financiar intern de stat în ministere și unele structuri ale administrației centrale de stat, dar și CNAM și CNAS, în primăria din Chișinău, Bălți și Cahul, iar la a doua etapă, această experiență va fi extinsă asupra întregului sector public. Dezbatările pe marginea proiectului au loc până la 1 noiembrie.

InfoMarket

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR: CAPITAL MARKET I.S.

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: Nina DOSCA,

Elena VASILACHE, Mihai DORUC,

Zoia TULBURE, Victor MARTÍNENCO.

REDACTOR-SEF:

Gheorghe TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

SPECIALIST RELAȚII PUBLICE:

Boris ERUŞEVSKI

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale: ziari.com@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACTIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL

BC “Victoriabank”, SA, fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziua au fost utilizate stările agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu simbolul ☐ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în „Capital Market” reflectă punctul de vedere ale semnatului, care nu neapărat coincide

cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar Grup” SRL

Victor URSU

Rectificare bugetară: mai multe venituri din impozite, mai puține finanțări externe

Guvernul a aprobat proiectul de lege privind rectificarea bugetului pentru anul 2017. Veniturile la bugetul public național au fost suplimentate cu 1 miliard 263 milioane de lei, iar cheltuielile cu 1 miliard 138 milioane de lei.

Tinta de deficit a fost redusă nesemnificativ, cu 125 milioane de lei, dar oricum e peste 4 miliarde lei cu 100 de milioane. Astfel au fost spulberate iluziile celor care, după opt luni, dădeau drept o realizare excedentul de 232 milioane de lei. Deficitul va crește pe sfârșit de an.

Este, de fapt, cea de-a doua rectificare a bugetului din acest an. În luna februarie, veniturile și cheltuielile au fost suplimentate cu câte 385,9 milioane de lei, față de programul inițial. Rectificarea indicatorilor bugetari a fost determinată de repartizarea către bugetele locale a unei părți a fondului rutier, precum și crearea unei rezerve de lichiditate în scopul îmbunătățirii gestionării datoriei de stat. Deficitul bugetar nu va fi modificat. De asemenea, a fost majorat soldul datoriei de stat interne cu 2 miliarde de lei.

Rectificările din luna octombrie au fost dictate de alți factori. „Rectificarea bugetului este determinată de ajustarea indicatorilor bugetari în conformitate cu veniturile și cheltuielile pe opt luni și estimările pentru perioada de până la sfârșitul anului”, afirmă Octavian Armașu, ministrul Finanțelor. Estimările sunt spre creșterea cheltuielilor și reducerea finanțărilor externe.

Așadar, ce prevăd modificările? Potrivit proiectului, care mai trebuie să treacă prin dezbatere din Parlament și votare, grosul încasărilor va veni din impozite și taxe. Acestea se vor majora cu 2 miliard 149,6 milioane de lei. Mult peste alte creșteri de venituri – cu 245,7 milioane de lei.

Iar la granturi se estimează o diminuare de 1 miliard 853,6 milioane de lei, inclusiv 1,5 miliarde pentru susținerea bugetului.

Ministerul Finanțelor se așteaptă la o creștere cu 640 milioane de lei a veniturilor din taxa pe valoarea adăugată la mărfurile importate, ca urmare a creșterii mai puternice a importurilor cu 18,1 la sută față de cifra de 9 la sută luată în calcul la elaborarea bugetului, precum și a fluctuației cursului de schimb. Bugetul de stat pentru anul 2017 a fost construit pe un curs de schimb de 20,4 lei pentru un dollar SUA. După luniile de vară, cotațiile au coborât începând cu 18 lei pentru un dollar. Statul preconizează să obțină din impozitul pe venitul persoanelor juridice încasări cu 534 milioane de lei mai mari decât se preconiza inițial. Accizele la au-

toturismele importate vor aduce în buget cu 431,1 milioane de lei mai mult decât se planifica, inclusiv din „legalizarea” mașinilor cu numere străine, iar taxa pe valoarea adăugată la mărfurile produse și serviciile prestate pe teritoriul Republicii Moldova – 342,2 milioane de lei.

Estimările Ministerului Finanțelor arată o creștere a veniturilor la bugetul de stat de 541,7 milioane de lei.

Pe altă parte, Ministerul Finanțelor notează că față de nouă programe de suport bugetar din partea Uniunii Europene care au fost incluse în bugetul 2017 aprobat, estimările scontate pentru acest an includ doar patru programe pentru care a fost primită confirmarea, în sumă de 21,5 milioane de euro.

Deci, Republica Moldova nu va primi 109,4 milioane de lei pentru liberalizarea regimului de vize, 137,6 milioane de lei pentru reforma în domeniul finanțelor publice, 64,5 milioane de lei pentru liberalizarea comerțului (DCFTA) și o tranșă fixă în valoare de 150,5 milioane de lei pentru reforma poliției.

Totodată, intrările în cadrul acordului de Asistență macrofinanciară au fost transferate integral pentru anul 2018, reieșind din faptul că există probabilitatea ca procedurile de aprobare a acordului de către autoritățile Republicii Moldova să dureze până la finele anului calendaristic 2017, explică Ministerul Finanțelor.

Într-un interviu pentru Reuters, premierul Pavel Filip a confirmat că Republica Moldova nu va primi în 2017 așteptata tranșă în sumă de 100 de milioane de euro din acordul de susținere macrofinanciară cu Uniunea Europeană, deoarece nu a îndeplinit cerințele convenite în schimbajutorului financiar. „Nu vom primi bani în 2017, dar cu siguranță îi vom primi anul viitor”, le-a declarat Filip jurnaliștilor, explicând că Moldova trebuie să îndeplinească 30 de criterii pentru a debloca finanțarea.

Și granturile destinate proiectelor finanțate din surse externe se reduc cu 264,3 milioane de lei, în urma reestimării intrărilor de granturi, în special pentru reabilitarea drumurilor naționale, Termoelectrica, modernizarea Căii Ferate și altele.

Cheltuielile în cadrul proiectelor finanțate din surse externe se diminuează cu 20,0 la sută față de nivelul aprobat în buget. Proiectul prevede majorarea cheltuielilor pentru serviciile de stat cu destinație specială, ordinea publică și securitatea națională, protecția mediului, ocrotirea sănătății, educația, cheltuielile de personal, transferurile către bugetele locale, precum și bugetul asigurărilor de stat.

Principalele modificări la sursele de finanțare a deficitului bugetului de stat se operează prin reducerea veniturilor din privatizare cu 94,0 milioane de lei și reducerea sumei împrumuturilor externe cu 2 miliarde 431,3 milioane de lei, dintre care cu 859,6 milioane de lei din contul împrumuturilor pentru susținerea bugetului și 1 miliard 571,7 milioane de lei din contul împrumuturilor destinate proiectelor finanțate din surse externe.

Conform proiectului, la situația din 31 decembrie 2017, soldul datoriei de stat în valori nominale va constitui 57 miliarde 363,6 milioane de lei, în scădere cu 5 miliarde 452,3 milioane de lei.

La începutul săptămânii trecute, Banca Mondială a lansat programe actualizate privind perspectivele economice ale Moldovei în acest an. Expertii instituției financiare internaționale apreciază că, „în pofta evoluției favorabile a exporturilor, având la bază expansiunea semnificativă a importurilor, contribuția comerțului net la creșterea PIB va rămâne negativă. În 2017, pe fundalul unei asistențe externe mai mici din partea UE, deficitul fiscal este prognozat să rămână sub nivelul planificat de 3% din PIB”.

„Creșterea puternică a veniturilor publice vor compensa evoluția cheltuielilor publice. În cazul în care se va materializa sprințul internațional suplimentar, ne așteptăm la o creștere mai accentuată a investițiilor publice. Considerăm că revitalizarea mijloacelor financiare externe și îmbunătățirea condițiilor de intermediere în sectorul finanțelor, împreună cu progresele de redresare a mediului de afaceri, vor încuraja investițiile private”, constată Banca Mondială.

Totodată, aceasta afirmă că „cele mai însemnante riscuri la scenariul de bază al progozei derivă din încetirea implementării reformelor necesare pentru sustenabilitatea creșterii economice. Inclusiv, reforme ce își deosebesc restructurarea sistemului finanțelor și energetic, dar și eficiența finanțelor publice”. Însă, consolidarea finanțelor publice prin creșterea eficienței cheltuielilor publice, inclusiv „eliminarea scutirilor fiscale neproductive și îmbunătățirea mobilizării veniturilor, ar permite Moldovei să creeze spațiu fiscal necesar pentru cheltuielile sociale și de capital importante și să stimuleze creșterea economică”.

În opinia experților, eliminarea scutirilor fiscale care nu au o justificare clară rămâne una din reformele cheie din domeniul finanțelor publice. O analiză a Băncii Mondiale care urmează să apară analizează scutirile de taxe, inclusiv la TVA, care reprezintă o sursă esențială de venituri.

Vlad BERCU

Guvernul și Parlamentul încă nu au ajuns la compromis privind versiunea finală a legii privind informarea consumatorilor despre produsele alimentare

Subiectul a fost discutat la ședința comună de vineri a Parlamentului și Guvernului. În cadrul dezbatelerilor pentru lectura a două, părțile încă nu au ajuns la un compromis dacă trebuie sau nu de indicat pe produsele de import informații despre data producției sau doar termenul de valabilitate.

Astfel, deputații insistă ca importatorii să fie obligați să plaseze pe produsele alimentare de import nu doar termenul de valabilitate, cum propune Guvernul, dar și informații despre data fabricării. La rândul său, Guvernul consideră că acest lucru va duce la majorarea cheltuielilor și creșterea prețurilor pentru producția de import, pentru că, de regulă, este indicat termenul de valabilitate, dar lipsește data de fabricare și nimici nu va face excepție pentru Moldova, livrând producție similară pe piața globală.

În același timp, unii deputați insistă ca data de fabricare să fie indicată dacă nu pe ambalajul de bază, atunci pe un sticker cu informații suplimentare în limba de stat, pentru care nu va fi nevoie de cheltuieli mari.

Reprezentanții Ministerului Economiei și Infrastructurii și ai Ministerului Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului vor discuta încă o dată acest subiect la ședința fracțiunii PDM ca să identifice o soluție coordonată și să voteze legea în lectura a doua.

Viceministrul Economiei, Vitalie Iurcu, a spus că vor fi prezentate argumente suplimentare în favoarea amplasării pe produsele alimentare de import a datei de valabilitate, nu a celei de fabricare. La rândul său, premierul și-a exprimat regretul că până acum nu a fost găsit un compromis pe marginea unui proiect de lege discutat de mult timp. El a chemat să fie găsită o soluție coordonată, înțând cont de practica internațională și să fie promovat mai repede acest proiect de lege.

Planul de acțiuni de reducere a riscurilor legate de spălarea de bani și finanțarea terorismului pentru 2017–2019 a fost publicat în Monitorul Oficial

Scopul evaluării naționale a riscurilor din domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului este redistribuirea eficientă a resurselor în funcție de potențialul și gradul riscurilor depistate, dar și elaborarea unui plan național de acțiuni orientat spre reducerea vulnerabilităților depistate.

Planul de acțiuni de trei ani unește eforturile instituțiilor de stat competente și ale societății civile, ceea ce va permite redistribuirea eficientă a resurselor, identificarea acțiunilor prioritare necesare pentru reducerea riscurilor depistate în combaterea spălării banilor și finanțării terorismului pe teritoriul Moldovei. Planul include informații despre sursele stabilite de risc, scopul principal, executorii principali, coexecutorei, acțiunile practice, bugetul estimat și termenul de executare.

Acțiunile sunt grupate în 7 categorii principale: amenințările naționale, vulnerabilitățile naționale, vulnerabilitățile din sectorul bancar și integrarea financiară, vulnerabilitățile din sectorul valorilor mobiliare, vulnerabilitățile din sectorul asigurărilor, vulnerabilitățile din sectorul altor instituții financiare, vulnerabilitățile din sectorul altor participanți profesioniști.

În document se menționează că risurile interne din Moldova privind spălarea banilor și finanțarea terorismului sunt de trei ori mai mari, pentru că piața financiară internă nu este suficient de dezvoltată și integrată în sistemul financiar global, iar climatul economic este izolat. Cele mai mari risuri de spălare de bani sunt în sectorul bancar. „Sectorul bancar, care reprezintă în jur de 70% din PIB-ul național, este cel mai atractiv, cu un coeficient mare de spălare de bani, după care urmează sectorul remiterilor, evaluat la 15,4% din PIB cu un coeficient mediu spre mare de risc de spălare de bani, valorile mobiliare – 1,64% din PIB, cu un coeficient mediu de risc de spălare de bani, sectorul asigurărilor – 0,8% din PIB cu un coeficient mediu mic al riscului de spălare de bani, dar și sectorul notarilor și cel imobiliar, care reprezintă un sector mic, cu o cotă nesemnificativă în PIB și un coeficient mediu spre mare al riscului”, se arată în document.

InfoMarket

**În atenția acționarilor
„DORINTA” S.A.**

În scopul restabilirii datelor din registrul acționarilor, conform prevederilor Hotărârii CNVM 15/1 din 16.03.2007 rugăm să prezentați la adresa: str. Podgorenilor, 36, mun. Chișinău, SR „Intermedia-Group” S.A. documentele care au servit drept temei pentru înscriserea în registrul acționarilor societății, întocmite după data de 06.05.2003

**Compania de Asigurări
“Moldova-Astrovaz” SA**

anunță acționarii despre convocarea Adunării Generale extraordinare a Acționarilor în conformitate cu Decizia Organului Executiv al Societății din 09 octombrie 2017 care se va ține la data de 24 octombrie 2017 cu prezența acționarilor. Adunarea se va petrece pe adresa: mun. Chișinău, str. A. Scicusev 42.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la conformarea prevederilor amendamentelor operate la art. 22 alin. (1) din Legea nr. 407 din 21.12.2006 cu privire la asigurări;
2. Diverse.

Înregistrarea acționarilor 09.00-09.45.

Începutul Adunării 10.00.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost perfectată conform situației din 09.10.2017.

Înregistrarea acționarilor pentru participarea la Adunarea generală se va efectua în baza buletinului de identitate, iar a reprezentanților sau deținătorilor nominali – în baza actului legislativ, procurii, contractului sau a actului administrativ.

Cu materialele de pe ordinea de zi acționarii pot lua cunoștință începând cu data de 19.10.2017 la sediul Societății, între orele 9.00-18.00, cu excepția zilelor de odihnă.

Telefon de contact: 0 (22)24-17-16.

S.A. „Magistrala”

**PROCES VERBAL №20 AL ȘEDINȚEI
CONSLIULUI S.A. „MAGISTRALA”**
05 octombrie 2017 m. Bălți

Au fost prezenți toți cinci membri aleși ai Consiliului Societății: Ciobanu V. – Președintele Consiliului, Președințele ședinței; Tcacenco D., Răducan D., Nogali V., Ciobanu V.; Secretarul ședinței – dna Sirbu C. (aleasă în mod unanim 5-pentru, 0-împotriva)

ORDINEA DE ZI:

1. Aprobarea dării de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni și aprobarea listei subscritorilor la emisiunea suplimentară.
2. Aprobarea modificărilor la statutul societății.

După dezbatere pe prima chestiune din ordinea de zi consiliul a decis:

“De a aproba Darea de seamă privind rezultatele emisiunii valorilor mobiliare (Darea de seamă și Lista subscritorilor la emisiunea suplimentară a III de acțiuni a SA “Magistrala” (se anexeză), de a califica emisiunea ca efectuată”

Rezultatul votului: pentru – 5, împotriva – 0, Decizia a fost primită unanim.

După dezbatere pe a doua chestiune din ordinea de zi consiliul a decis:

“Deoarece au fost aprobată rezultatele emisiunii suplimentare de acțiuni și aprobătoarele modificații și completările respective la statutul societății aferente modificației capitalului social”

Alte propuneri n-au parvenit. Rezultatul votului: pentru – 5, împotriva – 0, Decizia a fost primită unanim.

Proces-verbal a fost redactat în 3 exemplare la data de 05.10.2017 și este semnat de:

**Ciobanu V. – Președintele Consiliului,
Președintele ședinței**
Tcacenco D. – vice-președintele consiliului
Sirbu C. – Secretarul ședinței

**Tranzacții cu valori mobiliare ale emitentilor din Republica Moldova, pe piață reglementată sau MTF
(Perioada 9-13 octombrie 2017)**

Data tranzacției, ora	codul ISIN	Denumirea emitentului	Pret (lei)	Numărul de acțiuni (unități)	Volumul total al tranzacțiilor (lei)	Tipul tranzacției	Emisia	Pondere VM tranzacționate în total emisie (%)	Valoarea nominală, lei
Piața reglementată									
12.10.17 12:25	MD14RADA1001	SA "RADA"	7,20	8000	57600,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHET UNIC	918489	0,87	10,00
13.10.17 11:18	MD14TRAS1003	SA "INTREPRINDEREA DE TRANSPORTURI AUTO nr.1"	3,50	10000	35000,00	LICITATIE CU STRIGARE PACHET UNIC	230680	4,34	17,00
Total				18000	92600,00				

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF

pentru perioada 09.10.2017 - 13.10.2017

Tipul tranzacției: Vînzare-cumpărare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„ANTICOR” S.A., DURLEȘTI	MD14ANTO1001	55	1	140	26180,00	0,36
2	„RZ-TRANSCOM” S.A., REZINA	MD14RZAS1005	20	1	475	9500,00	1,29
3	„CODRU-MARE” S.A., CHIȘINĂU	MD14MARR1001	4	1	15	69,75	0,06
4	„ÎN. SPEC. REP. EDINET” S.A., EDINET	MD14ISRE1002	15	1	2 247	50827,14	1,97
5	„C.T.C. ALFA” S.A., CHIȘINĂU	MD14ALFA1005	15	4	310	18166,00	0,45
6	BC „MOLDINDCONBANK” S.A., CHIȘINĂU	MD14MICB1008	100	1	9	900,00	0,00
	Total				9	3196	105642,89

Tipul tranzacției: Moștenire

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„EFES VITANTA MOLDOVA” S.A., CHIȘINĂU	MD14VEST1003	25	2	99	2475,00	0,00
2	„NORD-MOBILA” S.A., DROCHIA	MD14DMOB1009	8	1	100	800,00	0,00
3	„MOLDELECTROMONTAJ” S.A., CHIȘINĂU	MD14MOEL1006	100	1	36	3600,00	0,06
4	„LAFARGE CIMENT (MD)” S.A., REZINA	MD14CEMT1002	30	1	21	630,00	0,00
6	„SUPRATEN” S.A., CHIȘINĂU	MD14RATE1009	14	1	10	140,00	0,00
	Total				6	266	7645,00

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„CONSTRUCTORUL-SUD” S.A., CAHUL	MD14CNTL1002	35	5	121	4235	2,29
	Total				5	121	4235

Tipul tranzacției: Vînzare-Cumpărare conform prevederilor art.II alin.(3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„DIRECȚIA LUCRĂRILOR SPECIALE DE CON	MD14DLUR1004	10	1	416	832,00	0,6
	Total				1	416	832,00

Tipul tranzacției: Distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului bunurilor în formă de valori mobiliare

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)	Valoarea nominală (lei)	Numarul de tranzactii (unități)	Volumul total al VM tranzacționate (unități)	Suma totală a tranzacțiilor (lei)	Pondere VM în capitalul social (%)
1	„LAFARGE CIMENT (MD)” S.A., REZINA	MD14CEMT1002	30	1	22	660	0,00
	Total				1	22	660

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt rude sau afini de gradul III ori mai mari sau între persoanele care nu sunt rude

Nr d/r	Denumirea emitentului	Numarul înregistrării de stat (ISIN)</
--------	-----------------------	--

HOTĂRÂRE privind aprobarea Procedurii de achiziționare de către societatea pe acțiuni a acțiunilor plasate de ea

Nr. 42/1 din 25.09.2017 (în vigoare 06.10.2017)
Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 356-359
art. 1815 din 06.10.2017

* * *

În temeiul art. 1 alin. (1), art. 8 lit. b) și art. 21 alin. (1) din Legea nr. 192-XIV din 12 noiembrie 1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 5 din Legea nr. 171 din 11 iulie 2012 privind piața de capital (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.

Anexă la Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 42/1 din 25 septembrie 2017

193-197, art. 665) și art. 78 alin. (1) din Legea nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 1-4, art. 1), Comisia Națională a Pieței Financiare

HOTĂRÂSTE:

1. Se aprobă Procedura de achiziționare de către societatea pe acțiuni a acțiunilor plasate de ea, conform anexei.
2. Regulamentul privind ofertele publice de cumpărare, aprobat prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 33/1 din 16 iunie 2015, înregistrată la Ministerul

Justiției cu nr. 1054 din 16 iulie 2015 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 197-205, art. 1346), se modifică după cum urmează:

- 1) la punctul 1, cuvintele "precum și de efectuare a ofertei publice de către emitent în scopul prevenirii scăderii cursului valorilor mobiliare" se exclud;
- 2) punctul 3 se abrogă;
- 3) capitolul XVIII (punctele 148 – 156) se abrogă.

*PREȘEDINTELE COMISIEI NAȚIONALE
A PIEȚEI FINANCIARE Valeriu CHITAN*

PROCEDURA de achiziționare de către societatea pe acțiuni a acțiunilor plasate de ea

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

1. Procedura de achiziționare de către societatea pe acțiuni a acțiunilor plasate de ea (în continuare – Procedură) stabilește modul și procedura de achiziționare de către societatea pe acțiuni (în continuare – Societate) a acțiunilor plasate de ea în cazurile prevăzute la art. 78 din Legea nr. 1134-XIII din 02.04.1997 privind societățile pe acțiuni (în continuare – Legea privind societățile pe acțiuni).

2. În condițiile prezentei Proceduri, vor fi prelucrate doar date cu caracter personal strict necesare și neexcesive scopului determinat, asigurându-se un nivel de securitate și confidențialitate corespunzător în ceea ce privește risurile prezentate de prelucrare și caracterul datelor prelucrate, conform principiilor statuite de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

3. Prevederile prezentei Proceduri nu se aplică la achiziționarea acțiunilor proprii de către bancă în cazul prevăzut la art. 156 alin. (3) din Legea instituțiilor financiare nr. 550 din 21.07.1995.

4. La achiziționarea de către societatea pe acțiuni a acțiunilor plasate de ea (în continuare – oferta de achiziționare) toți deținătorii de acțiuni ale Societății trebuie să beneficieze de tratament echitabil.

5. Orice plăti ce țin de transferul mijloacelor bănești pentru achiziționarea acțiunilor și alte cheltuieli ce țin de pregătirea și desfășurarea ofertei de achiziționare, cu excepția taxelor aferente înregistrării tranzacțiilor cu acțiuni, precum și a impozitului reținut de către intermediar, se efectuează de către Societate.

Capitolul II CONDIȚII PRIVIND EFECTUAREA OFERTEI DE ACHIZIȚIONARE

6. Pentru societățile pe acțiuni admise spre tranzacționare pe piață reglementată sau în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare, oferta de achiziționare va fi efectuată prin intermediul societăților de investiții sau al persoanelor acceptate care sunt autorizate de către Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) să presteze servicii și activități de investiții financiare pe teritoriul Republicii Moldova (în continuare – intermediari). În acest caz, tranzacțiile de vânzare-cumpărare a acțiunilor se vor efectua pe piață la care acestea sunt admise.

7. Pentru societățile pe acțiuni care nu sunt admise spre tranzacționare pe piață reglementată sau în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare sau la care circulația valorilor mobiliare corespunde prevederilor art. II alin. (3) din Legea nr. 163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni, oferta de achiziționare va fi efectuată de sine stătător de către Societate sau prin intermediul unui intermediar. În acest caz, tranzacțiile de vânzare-cumpărare a acțiunilor se vor înregistra la persoana care ține reștricții deținătorilor de valori mobiliare ce constituie obiectul ofertei de achiziționare.

8. Oferta de achiziționare poate fi efectuată în următoarele scopuri:

1) în scopul reducerii capitalului social sau cedării către acționarii și salariații societății pe acțiuni a unui anumit număr de acțiuni proprii;

2) în scopul prevenirii scăderii cursului acțiunilor.

9. Hotărârea de achiziționare de către Societate a acțiunilor plasate de ea se ia de:

1) adunarea generală a acționarilor, în cazul stabilit la pct. 8 subpc. 1);

2) adunarea generală a acționarilor sau consiliul Societății, în cazul stabilit la pct. 8 subpc. 2).

10. Achiziționarea acțiunilor plasate în scopul prevenirii scăderii cursului lor poate fi inițiată de către Societate numai în cazul în care prețul în tranzacții cu acțiunile de o anumită clasă a început să scadă mai jos decât prețul stabilit în conformitate cu prevederile pct. 11.

11. Se consideră că are loc scăderea cursului acțiunilor în cazul în care se întâlnesc cumulativ următoarele evenimente:

1) acțiunile Societății se tranzacționează pe piață reglementată sau în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare cel puțin 6 luni;

2) volumele tranzacțiilor cu acțiunile Societății depășesc volumele prevăzute la art. 23 alin. (7) din Legea nr. 171 din 11.07.2012 privind piața de capital;

3) prețul acțiunilor în tranzacții scade cu mai mult de 30% față de prețul mediu ponderat de tranzacționare pe piață reglementată sau în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare aferent ultimelor 6 luni de tranzacționare anterioare datei începerii scăderii prețului acțiunilor;

4) volumele tranzacțiilor cu acțiunile Societății la prețuri mai joase, conform subpc. 3), constituie mai mult de 5% din numărul acțiunilor emise de Societate aflate în circulație de clasa respectivă;

5) scăderea prețului acțiunilor nu este condiționată de înrăutățirea situației finanțare-economice a Societății.

12. În cazul achiziționării de către Societate a acțiunilor plasate de ea în scopul prevenirii scăderii cursului lor, prețul oferit în cadrul ofertei de achiziționare va fi echivalent cu prețul mediu ponderat de tranzacționare pe piață reglementată sau în cadrul sistemului multilateral de tranzacționare aferent ultimelor 6 luni de tranzacționare anterioare datei începerii scăderii prețului acțiunilor.

13. Societatea este în drept să achiziționeze acțiunile plasate de ea în limitele indicate în cererea și în avizul privind efectuarea ofertei de achiziționare adresat CNPF și deținătorilor de acțiuni sau în volumul în care prețul a încetat să scadă cu respectarea limitelor aprobate inițial.

Capitolul III DERULAREA OFERTEI DE ACHIZIȚIONARE

14. Durata ofertei de achiziționare, calculată de la data inițierii ofertei și până la data expirării termenului ofertei, nu poate fi mai mică de două săptămâni și nu poate depăși zece săptămâni.

15. Oferta de achiziționare include următoarele etape:

1) adoptarea de către Societate a hotărârii de achiziționare a acțiunilor plasate de ea;

2) încheierea contractelor cu intermediarii ofertei de achiziționare, după caz;

3) înregistrarea la CNPF a cererii privind autorizarea achiziționării de către Societate a acțiunilor plasate de ea;

4) informarea asupra ofertei de achiziționare;

5) recepționarea de către Societate sau, după caz, de către intermediar, a cererilor de vânzare a acțiunilor înaintate de către deținătorii de acțiuni care acceptă condițiile ofertei de achiziționare;

6) adoptarea de către Societate a deciziei privind satisfacerea cererilor de vânzare a acțiunilor înaintate în cadrul ofertei de achiziționare;

7) înregistrarea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a acțiunilor;

8) publicarea rezultatelor ofertei de achiziționare;

9) prezentarea la CNPF a avizului privind rezultatele ofertei de achiziționare.

16. Contractul încheiat cu intermediarul ofertei de achiziționare conține prevederi privind angajamentul acestuia:

1) de a deservi oferta de achiziționare în strictă conformitate cu prevederile legislației;

2) de a nu divulga informații referitoare la oferta de achiziționare până la anunțarea oficială a acesteia;

3) de a nu utiliza informația confidențială, obținută în cadrul negocierii contractului, în scopuri personale, inclusiv la efectuarea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare cu acțiunile care constituie obiectul ofertei de achiziționare, atât direct, cât și prin intermediul persoanelor terțe, cu scopul de a obține profit.

17. Toți deținătorii de acțiuni care depun cereri de vânzare a acțiunilor în cadrul unei oferte de achiziționare vor vinde acțiunile la același preț.

18. Pentru autorizarea achiziționării acțiunilor plasate Societatea prezintă la CNPF următoarele documente:

1) cerere privind autorizarea achiziționării de către Societate a acțiunilor plasate de ea;

2) hotărârea de achiziționare de către Societate a acțiunilor plasate de ea, în conformitate cu art. 78 alin. (4) din Legea privind societățile pe acțiuni;

3) declarația Societății privind prețul oferit pentru o acțiune și modul de stabilire a acestuia, în conformitate cu art. 78 alin. (4) din Legea privind societățile pe acțiuni, cu anexarea documentelor confirmative;

4) copia permisiunii eliberate de Banca Națională a Moldovei în cazurile stabilite de legislația privind instituțiile financiare;

5) conținutul avizului privind efectuarea ofertei de achiziționare, în conformitate cu prevederile pct. 20;

6) documente care să ateste sursa mijloacelor de plată necesare pentru finanțarea achiziționării de către Societate a acțiunilor plasate de ea și dovada că achiziționarea acestor acțiuni nu va face Societatea insolvențabilă;

7) copia contractului de intermediere, după caz;

8) declarația pe propria răspundere a Societății, conform cărei documentele prezentate CNPF conțin informație veridică despre Societate.

19. În cazul achiziționării de către Societate a acțiunilor plasate de ea în scopul prevenirii scăderii cursului lor, suplimentar documentelor specificate la pct. 18, Societatea prezintă la CNPF următoarele documente:

1) confirmarea privind dezvoltarea informației despre Societate, care poate influența prețul acțiunilor;

2) analiza și/sau argumentările Societății privind scăderea prețului și impactul negativ al scăderii prețului, precum și investigațiile efectuate de către Societate în scopul identificării manipulatorilor de preț, în cazul în care Societatea consideră că scăderea prețului are loc ca rezultat al manipulatorilor de preț;

3) declarația Societății precum că în tranzacțiile efectuate cu acțiuni, conform căror preț a început să scadă, sunt sau nu sunt implicați insiderii Societății sau persoanele care acționează în mod concertat cu Societatea;

4) statistică tranzacțiilor care confirmă informațiile necesare conform pct. 11.

20. Avizul privind efectuarea ofertei de achiziționare va conține cel puțin următoarele:

1) datele de identificare ale Societății;

2) organul de conducere al Societății care a aprobat hotărârea de achiziționare de către Societate a acțiunilor plasate de ea și data aprobării hotărârii;

3) numărul de acțiuni ce constituie obiectul ofertei de achiziționare;

4) prețul oferit pentru o acțiune și modul de determinare a acestuia;

5) termenul de acțiune al ofertei de achiziționare;

6) datele de identificare ale intermediarilor care vor deservevi oferta de achiziționare și telefoanele de contact, după caz;

7) modul de satisfacere a cererilor de vânzare a acțiunilor, inclusiv în cazurile de refuz al achiziționării;

8) modul de înștiințare a acționarilor cu privire la oferta de achiziționare;

9) specificarea cazurilor, modului și termenelor de revocare a cererilor de vânzare a acțiunilor.

21. Toate documentele prevăzute în pct. 18 – 20 și pct. 38 se vor depune la CNPF în limba de stat, însotite de un borderou care indică denumirea documentului și numărul de pagini al acestuia, cu mențiunea dacă documentul este prezentat în copie autenticată sau în original. Documentele prezentate CNPF pe suport de hârtie se semnează prin aplicarea semnaturii olografe a persoanei împuternicate și se confirmă prin aplicarea stămpilei umede.

22. În scopul supravegherii respectării condițiilor de efectuare a ofertei de achiziționare, CNPF poate solicita informații și explicații verbale sau scrise referitor la documentele prezentate conform prezentei Proceduri.

23. CNPF se va pronunța în privința autorizării achiziționării acțiunilor plasate de către Societate printre-o decizie, în termen de 7 zile lucrătoare de la data depunerii documentației complete menționate la pct. 18.

24. Refuzul autorizării achiziționării acțiunilor plasate de către Societate poate fi eliberat în cazul în care:

1) conform prevederilor art. 78 alin. (8) din Legea privind societățile pe acțiuni, Societatea nu este în drept să achiziționeze acțiunile plasate de ea;

2) nu se intrunesc condițiile prevăzute în pct. 11;

3) au fost constatate manipulații în tranzacțiile efectuate intenționat în scopul scăderii prețului;

4) în perioada examinării documentelor prezentate pentru eliberarea avizului, prețul a început să crească sau este inițiată o ofertă cu preț mai mare;

5) nu au fost respectate procedurile privind aprobarea hotărârii de achiziționare de către Societate a acțiunilor plasate de ea și determinării prețului oferit pentru o acțiune;

6) nu au fost prezentate toate documentele în conformitate cu prevederile prezentei Proceduri.

25. În termen de maximum 7 zile lucrătoare din data adoptării deciziei CNPF privind autorizarea achiziționării de către Societate a acțiunilor plasate de ea, Societatea va publica în organul de presă prevăzut de statutul Societății și va prezenta pieței reglementate sau sistemului multilateral de tranzacționare în al cărei cadru sunt admise spre tranzacționare aceste acțiuni avizul privind efectuarea ofertei de achiziționare, în conformitate cu prevederile pct. 20.

26. În termenul indicat la pct. 25, Societatea este obligată să aducă la cunoștința fiecărui acționar sau reprezentant legal al acestuia avizul privind efectuarea ofertei de achiziționare.

27. La cererea Societății, intermediarului și/sau persoanei care tîne registrul deținătorilor de valori mobiliare, societatea de investiții (custodele acțiunilor) va prezenta, în termen de 3 zile lucrătoare, informația despre valorile mobiliare ale Societății reflectate în evidență sa și despre deținătorii acestora.

28. Oferta de achiziționare se va considera inițiată din data publicării avizului privind efectuarea ofertei de achiziționare în conformitate cu prevederile pct. 25. În cazul în care avizul privind efectuarea ofertei de achiziționare nu este publicat în termenul indicat în pct. 25, oferta devine caducă.

29. După inițierea ofertei de achiziționare, deținătorul de acțiuni, care acceptă condițiile ofertei de achiziționare, prezintă în scris Societății sau, după caz, intermediarului ofertei de achiziționare, cererea de vânzare a acțiunilor cu indicarea datelor de identificare și datelor de contact ale deținătorului de acțiuni, numărului de acțiuni deținute, numărului de acțiuni propuse spre vânzare și acordul privind grevarea acțiunilor respective pe perioada valabilității cererii de vânzare a lor.

30. Imediat după prezentarea de către deținătorul de acțiuni a informației conform pct. 29, Societatea sau, după caz, intermediarul, în baza cererii de vânzare a acțiunilor semnată de către deținătorul de acțiuni și a deciziei CNPF privind autorizarea achiziționării de către Societate a acțiunilor plasate de ea, solicită persoanei care tîne registrul deținătorilor de valori mobiliare grevarea acțiunilor respective pe perioada valabilității cererii de vânzare a lor.

31. Pe parcursul întregii perioade de valabilitate a ofertei de achiziționare, intermediarul prezintă Societății informația privind cererile receptionate de vânzare a acțiunilor, în termen de 3 zile lucrătoare din data depunerii acestora.

32. În ziua următoare zilei expirării termenului ofertei de achiziționare, intermediarul prezintă Societății informația generalizată privind cererile de vânzare a acțiunilor acumulate și neretrase pe parcursul ofertei. Termenul de expirare al ofertei de achiziționare se consideră a fi ultima zi în care deținătorii de acțiuni pot depune cereri de vânzare a acțiunilor.

33. În baza informației prezentate de către intermediar conform pct. 32, organul împuternicit al Societății, în termen de o zi, adoptă decizia privind satisfacerea sau respingerea cererilor de vânzare, care, în cazul satisfacerii cererilor de vânzare, include lista cererilor satisfăcute cu indicarea denumirii complete sau numelui, prenumelui vânzătorului și numărului de acțiuni acceptate spre cumpărare.

34. În ziua următoare zilei adoptării deciziei conform pct. 33, Societatea sau, după caz, intermediarul, va informa deținătorii de acțiuni care au depus cereri de vânzare a acțiunilor despre decizia adoptată cu indicarea locului și timpului la care deținătorii de acțiuni urmează să se prezinte pentru semnarea documentelor conform reglementărilor în vigoare, necesare efectuării tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a acțiunilor.

35. În termen de maximum 15 zile lucrătoare din data expirării termenului ofertei de achiziționare, Societatea sau, după caz, intermediarul, în baza deciziei Societății privind satisfacerea cererilor de vânzare a acțiunilor în cadrul ofertei de achiziționare și în temeiul documentelor semnate în conformitate cu pct. 34, efectuează tranzacția inițiată prin oferta de achiziționare.

36. Intermediarii poartă răspundere conform legislației pentru daunele cauzate deținătorilor de acțiuni prin neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor sale în cadrul desfășurării ofertei de achiziționare.

37. Pentru neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a obligațiilor asumate, Societatea poartă răspundere conform legislației.

38. În termen de 5 zile lucrătoare din data înregistrării tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a acțiunilor, Societatea prezintă CNPF un aviz privind rezultatele ofertei de achiziționare, la care va anexa extrasul din registrul deținătorilor de valori mobiliare privind numărul de acțiuni de tezaur de pe contul Societății și documentul ce face dovada publicării și informării personale a deținătorilor de acțiuni asupra avizului privind efectuarea ofertei de achiziționare conform pct. 25 și pct. 26. Avizul privind rezultatele ofertei de achiziționare va fi făcut public și în organul de presă prevăzut de statutul Societății și va conține următoarele informații:

1) datele de identificare ale Societății;

2) data notificării (în format ZZ/LL/AA);

3) tipul ofertei de achiziționare – în scopul reducerii capitalului social sau cedării către acționarii și salariații Societății și unui anumit număr de acțiuni proprii, sau în scopul prevenirii scăderii cursului acțiunilor;

4) perioada de derulare a ofertei de achiziționare;

5) numărul și data adoptării deciziei CNPF privind autorizarea achiziționării de către Societate a acțiunilor plasate de ea;

6) datele de identificare ale intermediarului ofertei de achiziționare;

7) locul de derulare a ofertei de achiziționare (identificarea pieței reglementate, a sistemului multilateral de tranzacționare sau a societății de registru);

8) numărul de acțiuni care au făcut obiectul ofertei de achiziționare, precum și procentul reprezentat de acestea din numărul total de acțiuni din aceeași clasă;

9) prețul acțiunilor în cadrul ofertei de achiziționare;

10) numărul de acțiuni propuse spre vânzare și efectiv achiziționate în cadrul ofertei de achiziționare, precum și procentul reprezentat de acestea din numărul total de acțiuni din aceeași clasă;

11) suma totală platită pentru acțiunile achiziționate în cadrul ofertei de achiziționare.

39. Avizul privind rezultatele ofertei de achiziționare se prezintă CNPF și se publică în aceleași mijloace de informare în care a fost publicat avizul privind efectuarea ofertei de achiziționare, inclusiv în cazul în care n-au fost procurate acțiuni.

40. Societății îi este interzis să revoce oferta de achiziționare începând cu data la care avizul privind efectuarea ofertei de achiziționare a fost publicat sau dezvăluit publicului.

41. Deținătorul de acțiuni care a depus o cerere de vânzare a acțiunilor în cadrul unei oferte de achiziționare are dreptul să revoce propria cerere de vânzare a acțiunilor în orice moment înainte de expirarea termenului ofertei de achiziționare prin depunerea unei cereri de revocare a cererii de vânzare a acțiunilor.

42. Dacă la derularea ofertei de achiziționare numărul de acțiuni care au fost depuse în cadrul cererilor de vânzare a acțiunilor este egal cu numărul de acțiuni care face obiectul ofertei de achiziționare, Societatea este în drept să procure pe deplin acțiunile care fac obiectul cererilor de vânzare a acțiunilor.

43. Dacă la derularea ofertei de achiziționare numărul de acțiuni care au fost depuse în cadrul cererilor de vânzare a acțiunilor este mai mic decât numărul de acțiuni care face obiectul ofertei de achiziționare, Societatea este în drept să respingă executarea obligațiilor care derivă din oferta de achiziționare sau să procure acțiunile care fac obiectul cererilor de vânzare a acțiunilor în condițiile ofertei de achiziționare.

44. Dacă la derularea ofertei de achiziționare numărul de acțiuni care au fost depuse în cadrul cererilor de vânzare a acțiunilor este mai mare decât numărul de acțiuni care fac obiectul ofertei de achiziționare, Societatea este obligată să procure, în bază proporțională, acțiunile care fac obiectul cererilor de vânzare a acțiunilor. Numărul de acțiuni care va fi cumpărat de la un deținător de acțiuni va fi determinat ca produsul dintre numărul de acțiuni obiect al cererii de vânzare a acțiunilor depuse de deținătorul de acțiuni în cauză și raportul dintre numărul total de acțiuni ce face obiectul ofertei de achiziționare și numărul total de acțiuni oferite la vânzare în cadrul ofertei de achiziționare.

45. Este interzis Societății să facă orice plată în contul ofertei de achiziționare înainte de data expirării termenului ofertei de achiziționare.

Capitolul IV DISPOZIȚII FINALE

46. Pentru nerespectarea prevederilor prezentei Proceduri participanții la piața de capital poartă răspundere în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Исполнительный орган «USBA» S.A.

на основании решения Совета общество извещает акционеров о созыве внеочередного общего собрания в очной форме 7 ноября 2017 г.

С ПОВЕСТКОЙ ДНЯ:

- Об уменьшении уставного капитала.
- О внесении изменений в Устав общества.

Общее собрание состоится в очной форме по адресу: г. Кахул, ул. Мунций, 4 в 12 часов.

Регистрация акционеров с 11 часов до 11 часов 45 минут.

Список акционеров, имеющих право на участие в общем собрании, составлен на учетную дату 13 октября 2017 года. в соответствии со ст. 54 Закона об акционерных обществах.

С материалами к повестке дня общего собрания акционеры могут ознакомиться с 27 октября 2017 г. с 9 часов до 16 часов (кроме выходных) по адресу: г. Кахул, ул. Мунций, 4, административный корпус.

Справки по телефону: (0299) 41701

În atenția acționarilor S.A. "Cartea din Strășeni".

Consiliul Societății a decis convocarea adunării generale extraordinară a acționarilor. Adunarea se va petrece în data de 02.11.2017 cu prezența acționarilor la sediul Societății, respectiv la adresa str. Ștefan cel Mare, nr. 3, s. Lozova, r-l. Strășeni. Înregistrarea participantilor la adunare: 08.30 – 08.50; Începutul adunării: 09.00.

ORDINEA DE ZI.

- Cu privire la majorarea capitalului social al Societății prin plasarea de acțiuni ale emisiunii suplimentare;
- Cu privire la înstrâinarea acțiunilor de tezaur;
- Cu privire la autentificarea semnaturilor președintelui și secretarului pe procesul-verbal al Adunării.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunare este întocmită conform situației din data de 16.10.2017;

Acționarii vor avea posibilitate să ia cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării începând cu data de 23.10.2017, între orele 10.00 – 15.00 la sediul Societății, respectiv la adresa: str. Ștefan cel Mare, nr. 3, s. Lozova, r-l. Strășeni.

Pentru a participa la Adunare acționarii urmează să prezinte comisie de înregistrare actul de identitate în original, iar reprezentanții acestora – actul de identitate și procura întocmită în conformitate cu prevederile legale.

Consiliul Cartea din Strășeni S.A.

În atenția acționarilor S.A. "F.E.C."

La data de 06 octombrie 2017, ora 15.00 a avut loc adunarea generală extraordinară a acționarilor pe adresa: mun. Chișinău, str. Uzinelor, 96. Au participat acționari deținători a 156832 acțiuni sau 92,88% din acțiuni cu drept de vot.

ADUNAREA GENERALĂ A EXAMINAT ȘI A APROBAT:

- Prelungirea contractelor de credit nr. 200/1 din 06.10.2015, nr. 27/1 din 26.02.2016, nr. 27/2 din 26.02.2016 și nr. 27/3 din 26.02.2016 deținute la BC „Moldidnconbank” SA, pe un termen de 60 luni.
- Drept asigurare la contractele de credit ce se solicită a fi prelungite va servi – Bunurile imobile și utilajul tehnologic la valoarea accepțată de bancă.
- Planul de afaceri pentru perioada contractării creditelor.
- Desemnarea și împăternirea cu drept de a semna contractele de credit, acordurile adiționale la contractele de credit, contractele de ipotecă investite cu formulă executorie, acordurile adiționale la contractele de ipotecă investite cu formulă executorie, contractele de gaj, acordurile adiționale la contractele de gaj și orice alte documente solicitate de către Bancă, pe directorul S.A. F.E.C. Dr. Alexandru Umanet.

S-a împăternit Comisia de cenzori în exercițiu să autentifice semnaturile președintelui și secretarului adunării generale anuale ordinare a acționarilor.

Organul Executiv al Societății

Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”

INVITAȚIE LA CONCURS PENTRU ACHIZIȚIONAREA SERVICIILOR FINANCIARE NR. 001/2017 DIN 17.10.2017

Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” informează instituțiile financiare interesate despre organizarea concursului ofertelor de prețuri privind achiziția serviciilor financiare – credit overdraft în lei pentru completarea mijloacelor circulante.

CERINȚELE FATĂ DE SERVICIILE FINANCIARE SOLICITATE:

- Soldul cumulat maxim admis al creditului „overdraft” – pînă la 10,000,000 (zece milioane) MDL;
- Gaj: dreptul de dispozitie asupra mijloacelor bănești din conturile curente ale debitorului deschise în banca de pînă la 11,000,000;
- Rambursarea tranșelor acordate într-un termen de ce mult 45 zile;

Perioada: Creditul overdraft se acordă pe un termen de cel puțin 12 luni, calculate de la data semnării contractului de credit.

Termenul-limită de prezentare a ofertelor: 27 octombrie 2017, ora 17:00.

Sediul autorității contractante (adresa depunerii ofertelor și desfășurării concursului): Bulevardul Dacia 80/2, Aeroport, MD 2026, mun. Chișinău, Republica Moldova.

Criteriile de evaluare a ofertelor pe lista întreagă: Rata dobînzii, limita sumei acordate, termenul de rambursare a tranșelor acordate, gaj.

Termenul și condițiile de prestare a serviciilor financiare: Credit overdraft acordat pe un termen de cel puțin 12 luni, calculată de la data semnării contractului de credit.

Valuta și modul de achitare: MDL.

Termenul de valabilitate a ofertelor: două luni de la data finală a depunerii ofertelor.

Dacă sunteți interesat(ă) de acest contract, trebuie să trimiteți o ofertă într-un exemplar în limba de stat a Republicii Moldova. Ofertele împreună cu setul de documente trebuie introduse într-un plic sigilat.

Ofertantii transmit ofertele exclusiv pe suport de hârtie:

- a) prin poștă sau printr-un serviciu de curierat;
- b) prin depunere directă la sediul autorității contractante.

Indiferent de modul transmiterii, ofertele trebuie să fie recepționate la sediul autorității contractante pînă la termenul-limită de prezentare a acestora.

Documentele de calificare ale operatorilor economici ce trebuie prezentate:

- 1) informația privind denumirea, adresa juridică, datele de contact ale ofertantului;
- 2) extrasul din Registrul de stat;
- 3) copia licenței eliberată de către Banca Națională a Moldovei;
- 4) împuñnicirea de a încheia contractul de achiziții.

Pentru detalii suplimentare contactați reprezentanții companiei la adresele de e-mail: info@airmoldova.md și vizitați pagina web a companiei: www.airmoldova.md/notices-ro/

SA “Magistrala”

Aprobată la ședința consiliului societății din 05 octombrie 2017

DAREA DE SEAMĂ PRIVIND REZULTATELE EMISIUNII VALORILOR MOBILIARE

1. Informații generale
  - 1.1 Denumirea completă a emitentului SA “Magistrala”
  - 1.2 Clasa valorilor mobiliare plasate, numărul de înregistrare de stat a valorilor mobiliare – III-a, MD14MAGI1005
  - 1.3 Caracteristica clasei – ordinare nominative cu drept de vot, cu drept de a primi dividente
  - 1.4 Valoarea nominală a valorii mobiliare (după caz) – 5 lei
  - 1.5 Data înregistrării ofertei publice la CNPF (în cazul plasării valorilor mobiliare prin oferta publică)
- 1.6 Datele de începere și încheiere a subscrerii valorilor mobiliare din emisiunea curentă:
  - în conformitate cu decizia privind emisia: 11.09.2017 – 02.10.2017
  - efectiv: 11.09.2017 – 02.10.2017
- 1.7 Organul de conducere a emitentului care a aprobat rezultatele emisiunii (data și numărul procesului-verbal al ședinței la care a fost adoptată darea de seamă) Consiliul Societății, Proces-verbal nr. 20 din 05.10.2017
2. Rezultatele emisiunii
  - 2.1 Numărul de valori mobiliare plasate în emisiunea dată: 1.242.998 un
  - 2.2 Numărul de valori mobiliare subscrise din cele anunțate spre plasare în emisiunea dată: 1.242.998 un.
  - 2.3 Prețul efectiv de plasare a unei valori mobiliare, lei 5 lei
  - 2.4 Suma totală a emisiunii – 6.214.994 lei,
    - inclusiv, achitat – în contul capitalului social – 6.214.994 lei
    - în contul venitului din emisiune: -
3. Structura aporturilor efectuate în emisiunea curentă

Tipul mijloacelor introduse în contul achitării valorilor mobiliare plasate	Numărul de valori mobiliare subscrise	Valoarea, lei
Prin convertirea obligațiilor (datorilor) societății	1.242.998	6.214.990
Total	1.242.998	6.214.990

4. Mărimea capitalului social (în cazul acțiunilor – cu luarea în considerație a emisiunii curente): 20.785.515 lei / 4.157.103 un.
- 4.1 Mărimea capitalului social, pînă la emisiunea dată: 14.570.525 lei.
- 4.2 Numărul total de valori mobiliare plasate (se indică separat după tip și clase), cu luarea în considerație a emisiunii date, unități:
  - plasate – 2.914.105 un.
  - în curs de plasare – 1.242.998 un
5. Informații despre acționarii ce dețin cel puțin 5% din valorile mobiliare cu drept de vot plasate de emitent

Nr. d/o	Denumirea, adresa, datele de identificare ale acționarilor	Numărul de acțiuni ce le aparțin		Cota în capitalul social	
		Pînă la emisiune	După emisiune	pînă la emisiune, %	după emisiune, %
1	Hebes Investments Limited; HE229203, Filimonos, 14 flat/office 1. P.C. 1071. Nicosia, Cyprus	911.726	911.726	31,287	21,9318
2	S.R.L. „Profit-Invest” 1012602001621 mun. Bălți, str.M. Viteazul, 18	1.749.695	2.992.693	60,042	71,9898

Președintele Consiliului

Vice-președintele Consiliului

Secretarul Consiliului

Contabil-șef:

Ciobanu V.

Tcacenco D.

Sîrbu C.

Șoimu V.

S.A. “ZORILE”

Comunicat privind rezultatele emisiunii suplimentare închise a valorilor mobiliare „Zorile” S.A.

CONSIILUIU SOCIAȚII „ZORILE” SA ÎN ȘEDINȚA DIN 10 OCTOMBRIE 2017, CU VOT UNANIM AL TUTUROR MEMBRILOR ALEȘI A DECIS:

1. A aproba lista subscritorilor la valorile mobiliare plasate de „Zorile” SA prin emisiunea suplimentară închisă de acțiuni, anunțată prin Hotărârea Adunării generale extraordinare a acționarilor „Zorile” SA din 15.09.2017.
2. A califica ca efectuată emisiunea suplimentară închisă de acțiuni anunțată prin Hotărârea Adunării generale extraordinare a acționarilor „Zorile” SA din 15 septembrie 2017, prin subscrisarea a 1 460 528 (unu milioane patru sute și zece mii cinci sute douăzeci și opt) acțiuni, în valoare totală de 26 289 504 (douăzeci și şase milioane două sute optzeci și nouă mii cinci sute patru) lei, ce constituie 85,91% din numărul acțiunilor anunțate spre plasare.
3. A aproba Darea de seamă privind rezultatele emisiunii suplimentare închise a valorilor mobiliare a „ZORILE” S.A., anunțată prin Hotărârea Adunării generale extraordinare a acționarilor „Zorile” SA din 15.09.2017.

DAREA DE SEAMĂ PRIVIND REZULTATELE EMISIUNII VALORILOR MOBILIARE

1. Informații generale

- 1.1 Denumirea completă a emitentului SOCIETATEA PE ACTIUNI „ZORILE”;
- 1.2 Clasa valorilor mobiliare plasate, numărul de înregistrare de stat a valorilor mobiliare – Clasa I, ISIN – MD14ZORI1001;
- 1.3 Caracteristica clasei – acțiuni ordinare nominative nematerializate, cu dreptul acționarului de a participa la conducerea Societății, de a primi dividende, precum și o parte din bunurile Societății în cazul lichidării acesteia;
- 1.4 Valoarea nominală a valorii mobiliare (după caz) – 18 (optzprezece) lei;
- 1.5 Data înregistrării ofertei publice la Comisia Națională (în cazul plasării valorilor mobiliare prin oferta publică) _____
- 1.6 Datele de începere și încheiere a subscrerii valorilor mobiliare din emisiunea curentă:
  - în conformitate cu decizia privind emisia 18.09.2017 – 06.10.2017
  - efectiv – 18.09.2017 – 06.10.2017
- 1.7 Organul de conducere al emitentului care a aprobat rezultatele emisiunii (data și numărul procesului-verbal al ședinței la care a fost adoptată darea de seamă) Consiliul Societății, Proces-verbal nr. 21-07/17-172. Rezultatele emisiunii
- 2.1 Numărul de valori mobiliare plasate în emisiunea dată, unități – 1 700 000 (unu milioane șapte sute mii)
- 2.2 Numărul de valori mobiliare subscrise din cele anunțate spre plasare în emisiunea dată, unități – 1 460 528 (unu milioane patru sute și zece mii cinci sute douăzeci și opt)
- 2.3 Prețul efectiv de plasare a unei valori mobiliare, lei – 18 (optzprezece)
- 2.4 Suma totală a emisiunii, lei – 26 289 504 (douăzeci și şase milioane două sute optzeci și nouă mii cinci sute patru) inclusiv, achitat – în contul capitalului social – 26 289 504 (douăzeci și şase milioane două sute optzeci și nouă mii cinci sute patru)lei
  - în contul venitului din emisiune _____
3. Structura aporturilor efectuate în emisiunea curentă

Tipul mijloacelor introduse în contul achitării valorilor mobiliare plasate	Numărul de valori mobiliare subscrise	Valoarea, lei
Mijloacele bănești	1 460 528	26 289 504
Patrimoniul (se indică tipul concret al patrimoniului)	xx	xx
Alte drepturi patrimoniale care pot fi evaluate în bani	xx	xx
Valorile mobiliare achitate în volum complet	xx	xx
Mijloacele proprii (activele nete) ale emitentului	xx	xx
Prin convertirea valorilor mobiliare	xx	xx
Prin convertirea obligațiilor (datorilor) societății	xx	xx
Total	1 460 528	26 289 504

4. Mărimea capitalului social (în cazul acțiunilor – cu luarea în considerație a emisiunii curente)
  - 4.1 Mărimea capitalului social, lei – 193 005 576 (o sută nouăzeci și trei milioane cinci mii cinci sute și zece mii și şase)
  - 4.2 Numărul total de valori mobiliare plasate (se indică separat după tip și clase), cu luarea în considerație a emisiunii date, unități:
    - AON, clasa I – 10 722 532 (zece milioane șapte sute douăzeci și două mii cinci sute treizeci și doi)
5. Informații despre acționarii ce dețin cel puțin 5% din valorile mobiliare cu drept de vot plasate de emitent

Nr. d/o	Denumirea, adresa, datele de identificare ale acționarilor	Numărul de acțiuni ce le aparțin		Cota în capitalul social	
		Pînă la emisiune	După emisiune	pînă la emisiune, %	după emisiune, %
1	DONNE INVESTMENTS LIMITED, Arch. Makariou III, 2-4, Capital Center, 9th floor, 1065, Nicosia, Cipru, No. HE 222278	8086553	9547081	87,309	89,038
2	ICS “White City” SRL, MD-2012, str. Vlăicu Pîrcalab, nr. 63, mun. Chișinău, Republica Moldova	1172573	1172573	12,660	10,936

Решения
Национальной комиссии
по финансовому рынку

2

Финансовый рынок Молдовы
поделен между четырьмя
банками

3

Обозреватель финансового рынка

Market

<http://www.capital.market.md> Nr.42 (714)
Среда, 18 октября 2017 г.

Цена 7 леев

Бюджетные поправки:
больше доходов от налогов,
меньше внешнего
финансирования

4

Либерализация автострахования в Молдове будет проходить поэтапно

Представители рынка страхования 10 стран собрались на прошлой неделе в Кишиневе на Форуме страхования, в рамках которого обменивались опытом и мнениями о вызовах и возможностях процесса либерализации автострахования.

Либерализация была проведена во многих странах. В одних отмечены лучшие результаты, а в других – менее положительные. «Мы намерены выучить уроки других стран, допустить минимум ошибок и избежать вероятных ловушек. Пока молдавский рынок страхования слабо развит, преждевременно двигаться к либерализации быстрым темпом», – считает председатель Национальной комиссии по финансовому рынку Валериу Кицан.

Председатель НКФР отметил, что местный рынок страхования находится на начальной стадии процесса либерализации тарифов на автогражданское страхование. В соответствии с действующим законодательством, либерализация тарифов на обязательное автогражданское страхование начнется с 1 февраля 2018 года.

Однако, учитывая наличие определенных рисков и хрупкость данного сегмента рынка, и местные страховочные компании, и эксперты считают, что молдавский рынок страхования не готов к либерализации. «Мы пойдем по более управляемому и предсказуемому пути, либерализация пройдет не по усмотрению операторов, а в соответствии с механизмом, установленным НКФР. Комиссия определит

маржу платежеспособности, структуру и методологию расходов, чтобы не допустить слишком значительных отклонений для компаний. Специалисты НКФР работают над этим механизмом, который, как мы надеемся, будет представлен общественности до конца этого года», – считает В. Кицан.

В свою очередь генеральный директор компании Moldcargo Владимир Штирбу высказал мнение, что обсуждая тему либерализации, следует делать различия между положением в Молдове, где внешнее обязательное страхование проводится в системе «Зеленая карта», и положением в других европейских странах, где этот вид страхования включен в полис

обязательного автогражданского страхования.

Директор генерального управления по надзору в страховании при НКФР Светлана Лупашку подчеркнула, что опыт стран, в которых проходила либерализация, является уроком для регулятора Молдовы, помогающим избежать определенных рисков, связанных с либерализацией тарифов в автогражданском страховании. «Еще с 2012 года мы говорим о либерализации, и даже сейчас полностью не готовы к внедрению этого механизма. С прошлого года мы пытаемся немного либерализовать тарифы, оставляя на усмотрение страховщиков, путем применения двух коэффициентов снижать

тарифы на обязательное автострахование за счет их прибыли и расходов. Пока отрицательного воздействия на рынок не наблюдается, наоборот, отмечен определенный рост, но в перспективе нужна осторожность в отношении механизма либерализации тарифов», – сказала С. Лупашку.

В связи с этим председатель румынского Патроната страховых-перестраховочных брокеров (PRBAR) Виорел Василе, порекомендовал органу по надзору Республики Молдова не торопиться с либерализацией рынка обязательного автострахования. По его словам, «внедрение Solvency II в

Продолжение на стр. 2

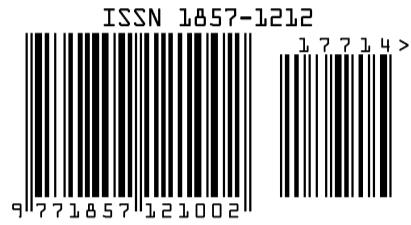
Вниманию компаний – субъектов публичного интереса!

Оператор Официального механизма накопления информации ţS Capital Market сообщает, что механизм накопления информации функционирует по электронному адресу: <http://emitent-msi.market.md>.

Телефоны для справок:
022 221287, 022 229445

Подпишись!

Подпишись на газету
Capital Market в любом отделении
«Poșta Moldovei» страны или
у наших распространителей:
Moldpresa (022) 222221
Pressinform-Curier (022) 237187
Агентство «Ediții Periodice» (022) 233740

Курс валют
на 18.10.2017 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.6335
EUR	1	20.7918
UAH	1	0.6683
RON	1	4.5206
RUB	1	0.3062

CAPITAL Market

**ВНИМАНИЮ
АКЦИОНЕРНЫХ
ОБЩЕСТВ!**

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com
тел.: 022 22-12-87;
факс: 022 22-05-03

**Вниманию
читателей!**

Газету Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156
Комрате: №169
Кагуле: №170
Оргееве: №150
Хынчештах: №161
Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

Банковские реквизиты Фонда компенсации инвесторов открыты в соответствии с Положением о Фонде компенсации инвесторов, утвержденным Постановлением Национальной комиссии по финансовому рынку №32/2 от 16.06.2014:

**Национальная комиссия
по финансовому рынку**
Налоговый код: 1007601001293,
BC „Victoriabank“ SA
филиал №11 Кишинев
Код банка: VICBMD2X883;
Банковский счет: 225181145.

Либерализация автострахования в Молдове будет проходить поэтапно

Продолжение. Начало на стр. 1

Румынии сопровождалось банкротством двух румынских страховщиков».

Он также отметил, что 83% полученных страховых премий на румынском профильном рынке поступили от страховых брокеров. Кроме того, около 63% – это вклад брокерских компаний в совокупный объем начисленных брутто-премий в Румынии.

По мнению В. Василе, любая либерализация должна проводиться с ориентировочным тарифом, и в этом смысле рекомендуется именно румынская модель такого тарифа.

С другой стороны, председатель PRBAR обратил внимание, что «любая либерализация предполагает снижение тарифов, и ни в коем случае не их увеличение, что на самом деле означало бы более низкий уровень оказываемых услуг».

Многие участники конференции отмечали, что либерализацию следует проводить поэтапно, именно это позволяет дать страхователю ясность и прозрачность.

Согласно отчету, представленному С. Лупашку, уровень охвата страхованием граждан Молдовы очень низкий. Так, в 2016 году от несчастных случаев застраховался каждый 32 человек; страхованием здоровья воспользовался каждый девятый; внутренним ОСАГО – каждый шестой; страхованием «Зеленая карта» – каждый 11-й; имущественным страхованием (от природных бедствий) – один из 113; страхованием жизни – один из 110.

По словам С. Лупашку, НКФР предложила амбициозную задачу в сфере автогражданского страхования на период до 2020 года. До 2018 года должна быть разработа-

на методология подсчета страховых премий для перехода к этапу либерализации; обновлены страховые премии; снижено количество судебных разбирательств; введен в действие Закон о Национальном гарантитном фонде.

На 2019 год НКФР наметила следующие цели: переход к прямым расчетам; регулирование механизма возмещений; регулирование деятельности ремонтных предприятий/специализированных сервисов и т. д.

В 2020 году Комиссия планирует автоматически определять незастрахованных лиц, полностью либерализовать страховые тарифы и исключить бумажные страховые полисы.

Глава управления сообщила, что на рынке страхования действует 16 компаний, 10 из которых вправе продавать полисы «Зеленая карта». Автострахование по-прежнему занимает наибольшую долю в портфелях молдавских страховщиков – около 70%. В 2016 году число страховых полисов снизилось по сравнению с 2015 годом. «Странная ситуация, ведь число автомобилей, зарегистрированных в 2016 году, увеличилось примерно на 30 тысяч, из которых около 4200 – это новые автомобили. Вызывает недоумение и показатель количества автомобилей, подлежащих техосмотру, – до 500 тысяч машин. Это говорит о том, что автомобильный парк в Молдове устарел, и большинство машин, включенных в Государственный реестр, не используется на публичных дорогах».

Как отметила С. Лупашку, всего в 2016 году на учете в Молдове стояло 902 тысячи автомобилей. За этот период зарегистрировано свыше 23 тыс. ДТП.

По ее словам, «учитывая число заявлений о возмещении, посту-

печальнее тот факт, что из более чем 4 тыс. случаев телесных повреждений и смертельных исходов в результате дорожно-транспортных происшествий за 2016 год, в страховые компании поступило всего 75 заявлений о возмещении».

Что касается страхования «Зеленая карта», С. Лупашку сообщила, что продажи этого вида страхования отмечены положительной динамикой на протяжении последних трех лет. Отмечено примерно 1,3 млн выездов (пересечений границы) из Молдовы. В 2016 году по страхованию «Зеленая карта» было начислено 310 млн леев брутто-премий, что примерно на 14% больше, по сравнению с 2015 годом.

Лилия АЛКАЗЭ

пающих в страховые компании, наблюдается уровень охвата в 52,5%, что означает, что практиче-

ски всего половина лиц, потерпевших ущерб, обращается в страховые компании. Еще

Решения Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку, состоявшегося 16 октября 2017 года, был рассмотрен ряд вопросов.

Ввиду требования Закона №407-XVI от 21.12.2006 о страховании в отношении размера уставного капитала страховщиков, осуществляющих деятельность по внешнему обязательному страхованию автогражданской ответственности, Административный совет НКФР принял решение принять акт о начале процедур увеличения уставного капитала Страховой компании ALLIANCE INSURANCE GROUP SA, предписав руководству компании в течение трех месяцев представить Национальной комиссии по финансовому рынку необходимые документы в целях соответствия уставного капитала требованиям закона, предупредив указанную компанию о применении санкций, предусмотренных законодательством, в случае несоблюдения предписания.

Так как некоторые страховые и/или перестраховочные брокеры, обладатели лицензии на право посреднической деятельности в страховании и/или перестраховании, не соответствуют требованиям Закона о страховании в сфере размера уставного капитала и сроков его увеличения, Административный совет НКФР принял решение приостановить действие лицензий некоторых страховых и/или перестраховочных брокеров до полного соответствия уставного капитала требованиям закона, предписав руководству брокеров в течение 30 рабочих дней представить НКФР необходимые документы в целях соответствия уставного капитала требованиям закона, предупредив о возможности отзыва лицензии в случае несоблюдения данного предписания.

Рассмотрев представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение переоформить лицензию Страховой компании KLASIKA ASIGURARI SA, выданную на неограниченный срок на право осуществления деятельности в сфере страхования (общее страхование), путем замены приложения к лицензии с включением и исключением адресов, по которым осуществляется лицензируемая деятельность.

В ходе заседания принято решение зарегистрировать в Государственном реестре ценных бумаг:

– уменьшение уставного капитала Акционерного общества RECHIN на 430160 леев путем аннулирования 43 016 казначейских акций в результате реорганизации путем выделения. Уставный капитал компании после уменьшения составит 420 810 леев (42 081 простых именных акций номинальной стоимостью 10 леев);

– исключение и аннулирование ценных бумаг, выпущенных ранее Акционерным обществом ELECTROCON (1 010 000 простых именных акций), BS-LEASING-GRUP (94 324 простых именных акций), INTERIOR (83 653 простых именных акций) и Ресторана VIS-A-VIS-RETRO (112 394 простых именных акций) – все в результате реорганизации в общества с ограниченной ответственностью.

На основании представленного заявления Административный совет НКФР принял решение разрешить реорганизацию SA SĂNDUȚA путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.

Вследствие повторного неисполнения управляющими предписаний Постановлений НКФР, Административный совет НКФР принял решение отозвать лицензию AEI SIPOTEANCA на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций категории «А», обязать сдать отозванную лицензию в Национальную комиссию по финансовому рынку в течение 10 рабочих дней с момента вступления в силу решения.

Учитывая исполнение управляющими AEI DRĂGUȘUL распоряжений Национальной комиссии по финансовому рынку, а также беря в расчет представленное заявление, Административный совет НКФР принял решение отменить решение о приостановлении банковских операций на текущих и депозитных счетах AEI DRĂGUȘUL, введенное Распоряжением НКФР от 25.09.2017, и проинформировать о принятом решении Государственную налоговую службу и коммерческие банки.

Кроме того, принято решение переоформить лицензию AEI CIUCIULENI CREDIT, выданную на неограниченный срок на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций, путем замены приложения к лицензии с расширением действия лицензии на близлежащие административно-территориальные единицы – Ниспоренский и Страшенский районы.

Подготовлено Б. Ерушевски

ЕВРОСОЮЗ ЗАПУСТИЛ НОВЫЙ ПРОЕКТ TWINNING ПО УКРЕПЛЕНИЮ ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫХ ВОЗМОЖНОСТЕЙ ПАРЛАМЕНТА МОЛОДОВЫ С БЮДЖЕТОМ В 1,5 МЛН ЕВРО

В частности, проект Twining для Молдовы «Укрепление потенциала Парламента Молдовы в процессе гармонизации национального законодательства с законодательством ЕС» будет осуществляться Палатой депутатов парламента Чехии, Национальным советом Словакии и Национальным собранием Венгрии в сотрудничестве с Парламентом Молдовы.

Срок реализации – 2017 – 2019 гг. Цель проекта – содействие внедрению Соглашения об ассоциации между ЕС и РМ. Миссия проекта заключается в оптимизации роли и ответственности парламента, его рабочих органов и соответствующих администраций для обеспечения надежной институциональной основы и эффективного осуществления законодательных полномочий, в частности, в процессе гармонизации законодательства как предварительного условия для внедрения Соглашения об ассоциации РМ – ЕС. В то же время проект поможет улучшить обмен информацией между парламентом и правительством в контексте процесса гармонизации законодательства.

InfoMarket

Финансовый рынок Молдовы поделен между четырьмя банками

Лидерами молдавской банковской системы являются Moldova Agroindbank (MAIB), Mobiasbanca, Moldindconbank и Victoriabank. К таким выводам пришли специалисты Независимого аналитического центра Expert-Grup в своем исследовании «Эффективность банков Молдовы в 2017 г.».

Классификация банков проводилась по таким категориям, как общий объем и качество активов, вкладов и кредитов банка, рентабельность капитала, доля неблагонадежных активов и кредитов, оценка рисков.

«MAIB – явный лидер по всем трем рыночным индикаторам: объему активов, вкладов и кредитов, но также банк имеет значительную долю неблагонадежных кредитов. По качеству кредитования лидируют EuroCreditBank, FinComBank и ProCreditBank. MAIB, Mobiasbanca, Moldindconbank и Victoriabank обладают высокой степенью ликвидности. Эти банки продолжают стабильную и эффективную работу, получают прибыль и покрывают значительный объем спроса на банковские услуги. Но у них наблюдается и достаточно большая доля неблагонадежных кредитов, хотя у Mobiasbanca значительно меньше, чем у трех остальных. Стоит учитывать и тот факт, что деятельность MAIB и Victoriabank все же отличается от других, поскольку они находятся под внешним наблюдением Нацбанка, а Moldindconbank – даже под внешним управлением регулятора», – отмечается в исследовании.

Замыкают список ComertBank, BCR и EximBank, что объясняется «большим количеством неблагонадежных кредитов, консервативной инвестиционной политикой и малым сегментом рынка».

«Если большие банки характеризуются высокой активностью и, соответственно, степенью рентабельности и прибыли, малые ведут политику поддержания капитала и активов на одном уровне, что ведет к получению небольшой прибыли. Однако, чтобы снизить объем неблагонадежных кредитов, им все же необходимо проводить более активную политику и увеличивать собственный портфель активов», – считают эксперты.

ИНОСТРАННЫЕ ИНВЕСТОРЫ ОКАЗАЛИ ПОЗИТИВНОЕ ВЛИЯНИЕ НА БАНКИ

Согласно недавнему докладу Европейского банка реконструкции и развития, присутствие иностранных банков серьезно улучшает показатели компаний, устраняя информационные проблемы в процессе кредитования.

Кроме того, положение дел может измениться с принятием нового закона о деятельности банков. Будет создана новая законодательная база в сфере деятельности банков в Республике Молдова. Это приведет к эффективному надзору за банковскими учреждениями страны и разработке инструментов по надзору для предотвращения и минимизации возможных недостатков в деятельности банков на начальных этапах.

Проект, принятый депутатами, предусматривает создание в банках системы корпоративно-

го управления и введение ряда новых требований по оценке их рисков. Кроме того, это приведет к гармонизации национального банковского законодательства с международными стандартами и принципами.

Закон также устанавливает переход банковской системы к принципам Базеля III путем гармонизации с законодательством ЕС, он разработан в рамках проекта Твиннинг, финансируемого Европейским союзом. Документ вступит в силу 1 января 2018 года.

ТРИ БАНКА ЕЩЕ НАХОДЯТСЯ ПОД СПЕЦУПРАВЛЕНИЕМ

Moldova Agroindbank, Moldindconbank и Victoriabank остаются под контролем, так как эти финансовые учреждения еще не решили проблемы управления.

По информации НБМ за I квартал 2017 года, «в результате установления некоторых признаков, касающихся непрозрачной структуры акционеров и вовлечения в операции по кредитованию с повышенным риском, Национальный банк Молдовы, в соответствии с положениями Закона о финансовых учреждениях, 11 июня 2015 года применил процедуру специального надзора над тремя банками (КБ Moldova Agroindbank АО, КБ Moldindconbank АО и КБ Victoriabank АО, которые в совокупности владеют 64,9% от активов банковского сектора). В связи с внесением изменений в законодательство, начиная с 04.10.2016 специальный надзор был заменен на интенсивный надзор до решения существующих проблем в данных банках.

В июне 2015 года НБМ предписал указанным банкам провести диагностическое исследование аудиторской компанией, специализированной в данном направлении. По итогам результатов диагностического исследования, в июне 2016 года Национальный банк Молдовы принял решения по предписанию составления Планов действий по улучшению положения в КБ Moldova Agroindbank АО и КБ Victoriabank АО, обязав банки устранить все недостатки, выявленные в данных исследованиях, до конца 2016 года. Для этого банки предприняли ряд мер с целью улучшения основных областей деятельности, а именно: провели мониторинг акционеров и лиц, аффилированных банку, корпоративного управления, деятельности по кредитованию, менеджмента рисков, области предупреждения отмывания денег, областей ИТ и других.

В рамках проверок на местах, осуществленных в ходе I квартала 2017 г. в КБ Moldova Agroindbank АО и КБ Victoriabank АО, была проведена проверка выполнения

Виктор УРСУ

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnpf.md

Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. „О Национальной комиссии по финансовому рынку”, Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; ВС “Victoriabank” S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет IBAN MD24VI00002251311138MDL

МВЦ «Moldexpo» S.A.

Объявление о проведении конкурса по подбору компании для аренды и проведения работ с аудио-видео аппаратурой и освещением.

Международный выставочный центр Moldexpo S.A. объявляет конкурс по подбору компании для аренды и проведения работ по монтажу, обслуживанию и демонтажу аудио-видео аппаратуры и освещения в период 02-05.11.2017 г.

Предложения подаются до 26.10.2017 г., до 10:00 часов, по адресу: мун. Кишинэу, ул. Гиочеилор 1, МВЦ “Moldexpo” S.A., Дом специалистов, кабинет №5.

Открытие предложений состоится в присутствии участников 26.10.2017 г., в 10:00 часов, в МВЦ “Moldexpo” S.A., центральный павильон, 2 этаж, конференц-зал.

Телефон для справок: 068590750.
Информация на сайте www.moldexpo.md

Минфин представил для публичных консультаций Программу развития государственного внутреннего финансового контроля на 2018 – 2020 гг.

Проект документа разработан с целью внедрения Закона о государственном внутреннем финансовом контроле, он заменит действующую аналогичную программу, которая завершается в 2017 г.

Государственный внутренний финансовый контроль основан на трех приоритетах – ответственности менеджеров за управление финансами и обеспечение контроля, наличии внутреннего аудита, а также централизованной гармонизации на национальном уровне. Это позволит повысить эффективность публичной администрации, сократить бюрократию, снизить риски коррупции, улучшить качество услуг, предоставляемых гражданам и предпринимателям.

В пояснительной записке к документу отмечается, что предыдущая программа была амбициозной, но не достигла главной цели – консолидации ответственности руководителей за оптимальное управление ресурсами. Анализ показал, что существует возможность улучшения культуры менеджмента на всех уровнях публичной администрации.

Согласно проекту документа, деятельность в рамках новой программы распределена по следующим пяти ключевым направлениям: координация внедрения реформы государственного финансового контроля и обеспечение согласованности с правительственными политикой и программами; развитие существующих систем финансового менеджмента и контроля; консолидация функций и концепции внутреннего аудита; укрепление роли менеджеров в области публичных финансов; защита финансовых интересов государства, изменение ролей и функций финансовой инспекции.

Программа будет проводиться в два этапа: на первом будут созданы условия, платформы и практики для обеспечения государственного внутреннего финансового контроля в министерствах и некоторых центральных органах власти, а также в НКСМ, НКСС, примарии Кишинева, Бельц и Кагул; на втором этапе этот опыт распространится на весь публичный сектор. Консультации проводятся до 1 ноября.

InfoMarket

CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель: CAPITAL MARKET I.S.

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель: Национальная Комиссия

по финансовому рынку

Административный совет:

Председатель: Нина ДОСКА, Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК, Зоя ТУЛБУРЕ, Виктор МАРТЫНЕНКО.

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Лилия АЛКАЭ

Специалист по связям с общественностью

Борис ЕРУШЕВСКИ

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115. (угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI000022249111050MDL

BC “Victoriabank”, SA, fil.11, Chișinău, BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств “Moldpres” и “InfoMarket”.

Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах “Capital Market”, отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии “Edit Tipar Grup” SRL

Бюджетные поправки: больше доходов от налогов, меньше внешнего финансирования

В госбюджете Молдовы 2017 года сумма поступлений грантов для проектов, финансируемых из внешних источников, будет сокращена на 264,3 млн леев.

В частности, соответствующие поступления в доходной части госбюджета будут уменьшены с 974,4 млн до 710,1 млн леев. Это предусматривают одобренные правительством поправки в закон о госбюджете на этот год, которые должен утвердить еще парламент. Как отмечают в Минфине, в результате переоценки гранты на восстановление национальных дорог уменьшены на 140,3 млн леев, для компании Arp-Nord – на 80,8 млн леев, для АО Tergmoelectrica – на 46,8 млн леев, по проекту IFAD VI – на 38,8 млн леев. В то же время на 63,3 млн леев будет повышена сумма гранта для модернизации «Железной дороги Молдовы». Министр финансов Октавиан Армашу отметил, что часть внешних грантов для проектов по восстановлению дорог была блокирована из-за проблем с выполнением подрядчиками своих контрактных обязательств по ремонту дорог, и сейчас идет поиск решений, чтобы весной следующего года с этими или другими компаниями возобновить ремонтные работы.

ОДОБРЕН ПРОЕКТ БЮДЖЕТНО-НАЛОГОВОЙ И ТАМОЖЕННОЙ ПОЛИТИК НА 2018 Г.

Как отметил министр финансов Октавиан Армашу, документ устанавливает четкие правила налогообложения, основанные на налоговой справедливости и простоте, что обеспечит как стимулирование инвестиционной среды в Молдове, так и увеличение поступлений в госбюджет.

Законопроект содержит ряд законодательных поправок и дополнений, вытекающих из целей налоговой и таможенной политики, налогового и таможенного администрирования, Концепции переписывания Налогового и Таможенного кодексов, а также обязательств по Соглашению об ассоциации РМ – ЕС. Для деятельности хозяйствующих субъектов наиболее важные прямые и косвенные налоговые меры предусматривают новую методологию учета основных средств; применение пониженной ставки НДС в размере 8% для теплозергии, произведенной из твердого биотоплива для госучреждений; применение освобождения от уплаты НДС с правом вычета, акцизов и таможенных пошлин на поставку топлива и товаров на суда под молдавским флагом, которые участвуют в международных перевозках.

В то же время предоставлено право на возмещение налога на до-

бавленную стоимость производителям молока. Для физических лиц законопроект предусматривает увеличение доходов, облагаемых подоходным налогом; увеличение ежегодного личного освобождения и освобождения на иждивенцев в соответствии с прогнозируемым на 2018 г. уровнем инфляции (6%). Кроме того, с 3 до 5% повысится размер налогообложения доходов граждан, поставляющих сельхозпродукцию хозяйствующим субъектам. Проект также предусматривает расширение имущественного налога на другие предметы роскоши, в частности на автомобили стоимостью более 1,5 млн леев. Документ содержит положения о переложении директив ЕС в области косвенного налогообложения, таких как администрирование НДС и акцизы.

В частности, предусмотрено повышение размера акцизов на нефтепродукты, сигареты и алкоголь в соответствии с прогнозируемым уровнем инфляции. Кроме того, акцизы будут установлены на трехлетний срок. Основные таможенные изменения касаются отмены налоговых и таможенных льгот для магазинов беспошлинной торговли, расположенных на территории страны или при въезде в страну, поправка начнет применяться с 1 июля 2018 г. Владельцы лицензий в этой сфере, действительных на время, когда закон вступает в силу, продолжат свою деятельность до истечения срока их действия.

Документ содержит новые требования по беспошлинному ввозу и вывозу физическими лицами товаров, не предназначенных для коммерческих целей. Так, для пассажиров наземного транспорта максимальная стоимость товаров будет составлять 300 евро, для пассажиров воздушного и водного транспорта – 430 евро. Все, что свыше, будет облагаться налогами. Бюджетно-налоговая и таможенная политика на 2018 г. должна быть принята парламентом.

МОЛДОВА НЕ ПОЛУЧИТ МАКРОФИНАНСОВУЮ ПОМОЩЬ ОТ ЕВРОСОЮЗА В ЭТОМ ГОДУ

Об этом министр финансов Октавиан Армашу сообщил, комментируя одобренные правительством поправки в Закон о госбюджете на 2017 г., предусматривающие сокращение запланированных поступлений в казну от внешней помощи. Глава Минфина отметил, что в Законе о бюджете на 2017 г. были заложены суммы от поступлений двух траншей макрофинансовой помощи в ЕС. Однако поскольку процесс утверждения траншей будет достаточно долгим, процедуры подписания правительством и ратификации парламентом соглашения с ЕС по макрофинансовой помощи затянутся, и Молдова не

успеет выполнить все условия и получить деньги первого транша в этом году.

Октавиан Армашу подчеркнул, что, как ожидается, в начале 2018 г., в январе следующего года, Молдова выполнит все условия для получения первого транша макрофинансовой помощи ЕС. Ранее Правительство Молдовы одобрило проект соглашения с ЕС о предоставлении нашей стране макрофинансовой помощи. Как ожидается, ЕС выделит Молдове 100 млн евро, при этом 60 млн евро составят льготные кредиты, а 40 млн евро – грант. Средства будут предоставлены тремя траншами, в зависимости от прогресса по внедрению программы с МВФ и выполнению условий, оговоренных с ЕС.

ПРОГНОЗЫ ВБ

«В налоговой сфере мы наблюдаем значительный рост как государственных доходов, так и расходов, в результате чего дефицит бюджета составляет 0,4% от ВВП. В области доходов мы заметили рост по всем компонентам. Мы настроены оптимистично и считаем, что будет иметь место положительное влияние этого сектора на экономический рост», – заметили в Офисе ВБ в Кишиневе.

Согласно ожиданиям Всемирного банка, дефицит текущего счета будет постепенно увеличиваться, оставаясь при этом ниже исторического среднего уровня за счет активизации внешних финансовых потоков. Средний уровень инфляции останется в целевом коридоре НБМ в $5\% \pm 1,5$ процентного пункта. На этом фоне поддерживаемый постоянным увеличением реальной заработной платы, денежных переводов и государственных трансфертов уровень бедности, измеряемый согласно доле 5,5 долларов США в день, снизится в 2016 – 2019 годы на 3,2 процентного пункта.

Эксперт ВБ Марчел Киструга добавил, что при активизации внешних финансовых средств и улучшении условий посредничества в финансовом секторе, а также в ходе восстановления бизнес-среды будут поощряться частные инвестиции.

По прогнозу Всемирного банка, в среднесрочной перспективе рост достигнет 3,8% в 2018 году и 3,6% – в 2019 году. Реальный рост государственных трансфертов и активизация денежных переводов поможет поддерживать рост в среднесрочной перспективе.

Эксперт Всемирного банка считает, что укрепление среднесрочного роста будет зависеть от реструктуризации финансового и энергетического секторов и эффективности государственных финансов.

Влад БЕРКУ

Правительство и Парламент Молдовы пока не нашли компромисса по итоговой редакции Закона об информировании потребителей о пищевых продуктах

Об этом говорилось в ходе их недавнего совместного заседания. Как было отмечено, стороны в рамках второго чтения законопроекта пока не нашли компромисс относительно того, следует ли указывать на импортных продуктах питания информацию о дате их производства, или только срок годности.

Так, депутаты парламента настаивают на том, чтобы обязать импортеров размещать на импортных продуктах питания не только срок годности, как предлагает правительство, но и информацию о дате их производства. В свою очередь Кабмин считает, что это приведет к увеличению затрат и удорожанию импортной продукции, поскольку сейчас, как правило, на ней указывается срок годности, но нет даты производства, и никто не будет делать исключения для Молдовы, поставляя аналогичную продукцию на мировой рынок.

Вместе с тем некоторые депутаты настаивают на том, чтобы дата производства указывалась, если не на основной упаковке, то хотя бы на этикете с дополнительной информацией на госязыке, на что не потребуется больших средств.

Планируется, что представители Минэкономики и инфраструктуры, Министерства сельского хозяйства, регионального развития и окружающей среды еще раз обсудят этот вопрос на заседании фракции Демпартии, чтобы найти согласованное решение и принять закон во втором чтении.

Замминистра экономики Виталий Юрку сказал, что будут представлены дополнительные аргументы в пользу размещения на импортных продуктах даты истечения срока годности, а не даты производства.

В свою очередь премьер-министр выразил сожаление, что до сих пор не найден компромисс по законопроекту, который уже обсуждался давно. Он призвал найти согласованное решение с учетом международной практики и быстрее продвигать этот проект.

План действий по снижению рисков, связанных с отмыванием денег и финансированием терроризма, на 2017 – 2019 гг. опубликован в Monitorul Oficial

Целью национальной оценки рисков в сфере борьбы с отмыванием денег и финансированием терроризма является эффективное перераспределение ресурсов в зависимости от потенциала и уровня выявленных рисков, а также составление национального плана действий, направленного на снижение выявленной уязвимости.

Трехлетний план действий объединяет усилия компетентных государственных и гражданского общества, что позволит эффективно перераспределить ресурсы и определить приоритетные действия, необходимые для снижения рисков, выявленных в сфере борьбы с отмыванием денег и финансированием терроризма на территории Молдовы. План включает информацию об установленном источнике риска, главной цели, основных исполнителях, соисполнителях, практических действиях, предполагаемом бюджете и сроке исполнения.

Действия сгруппированы по семи основным группам: национальные угрозы, национальные уязвимости, уязвимости в банковском секторе и финансовая интеграция, уязвимости в секторе ценных бумаг, уязвимости в секторе страхования, уязвимости в секторе других финансовых учреждений, уязвимости в секторе других профессиональных участников.

В документе отмечается, что в Молдове внутренняя угроза отмывания денег и финансирования терроризма превышает внешнюю угрозу примерно в 3 раза, так как финансовый рынок страны недостаточно развит и интегрирован в глобальную финансовую систему, а экономический климат изолирован. При этом самые высокие риски отмывания – в банковском секторе.

«Банковский сектор, составляющий около 70% от национального ВВП, является наиболее привлекательным, с высоким коэффициентом риска отмывания денег, за которым следуют: сектор ремитирования, оцениваемый в 15,4% от ВВП со средневысоким коэффициентом риска отмывания денег; ценные бумаги – 1,64% от национального ВВП со средним коэффициентом риска отмывания денег; сектор страхования – 0,8% от национального ВВП со средненизким коэффициентом риска отмывания денег; а также сектор нотариусов и недвижимости, который представляет собой маленький сектор с незначительной долей в национальном ВВП и со средневысоким коэффициентом риска отмывания денег», – говорится в документе.

InfoMarket